

ERKAS Pärnu Instituut OÜ
Jõhvi Vallavalitsus

**JÕHVI VALLA ÜLDPLANEERINGU
KESKKONNAMÕJU STRATEEGILINE
HINDAMINE**

ARUANNE

Jõhvi - Pärnu
2008/2009

EESSÕNA

Üldplaneeringu koostamise algatas Jõhvi Vallavolikogu 20.06.2007. a otsusega nr 67. ja koos sellega ka keskkonnamõju strateegilise hindamise. Strateegilise keskkonnamõju hindamise aruanne on Jõhvi valla üldplaneeringu koosseisuline dokument.

Planeeringu koostas ja keskkonnamõju hindas OÜ ERKAS Pärnu Instituut. Planeerimist ja keskkonnamõju strateegilist hindamist juhtis projektijuht Valdeko Palginõmm, keskkonnamõju hindasid veel Tuuli Veersalu, Raimo Klesment ja Marek Lind.

On oodata, et üldplaneering pakub huvi järgnevalt loetletuile: Keskkonnaamet, Ida-Viru maavalitsus, Jõhvi valla elanikud ja omavalitsusorganid, naabervaldade vallavalitsused, aga samuti valla äriühingud, üldsus ning paljud mittetulundusühingud.

SISUKORD

1 Keskkonnamõju strateegilise hindamise eesmärk ja sisu.....	5
1.1 Keskkonnamõju strateegilise hindamise objekt ja sisu.....	5
1.2 Metoodika.....	6
1.3 Valla arengukavad, strateegiad, kontseptsioonid.....	7
1.3.1 Jõhvi valla arengukava 2007-2013.....	7
1.3.2 Jõhvi valla ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamise kava.....	7
2 Üldplaneeringu seotus kõrgemate strateegiliste planeerimisdokumentide keskkonnakaitseliste aspektidega.....	9
2.1 Euroopa Liidu planeeringu dokumendid.....	9
2.2 Läänemere regiooni ruumilises arengu dokumendid.....	9
2.3 Eesti tasand	10
2.3.1 Eesti Natura 2000.....	11
2.3.2 Viru alamvesikonna veemajanduskava.....	11
2.3.3 Ida-Viru maakonnaplaneering 2010.	12
2.3.4 Teemaplaneering “Ida-Virumaa põlevkivi kaevandamisalade piirkonna ruumiline planeering”.....	13
2.3.5 Teemaplaneering “Ida-Virumaa maakonna asustuse ja maakasutuse keskkonnatingimused”.....	13
2.3.6 Ida-Virumaa arengustrateegia 2005-2013.....	14
3 Mõjutatava keskkonna lühikirjeldus.	15
3.1 Keskkond.....	15
3.1.1 Pinnase- ja põhjaveed.....	15
3.1.2 Kaitstavad loodusobjektid	17
3.1.3 Roheline võrgustik, väärtuslikud maastikud.....	18
3.2 Kohaliku looduskeskkonna seisundi mõjutajad.....	18
3.3 Sotsiaal-majanduslik keskkond.....	22
3.4 Kultuurilis-ajalooline keskkond.....	23
4 Üldplaneeringu koostamist mõjutavad arengu alternatiivid.....	24
4.1 Alternatiivi valikust	24
4.2 Keskkonnamõju üldine kvalifitseerimine.....	25
5 eeldatavalt üldplaneeringulahendustega keskkonnale avalduva mõju Hinnang 26	26
5.1 Mõju õhukvaliteedile ja müra.....	28
5.2 Mõju elustikule (loomastik, taimkate jne).....	31
5.3 Maastiku ilme muutused.....	32
5.4 Mõju inimese tervisele, heaolule ja varale.....	33
5.4.1 Olulise negatiivse mõjuga planeeringulahendusest.....	38

<u>6</u>	<u>Meetmed üldplaneeringu elluviimisega kaasneva olulise negatiivse keskkonnamõju leevendamiseks.....</u>	<u>39</u>
<u>7</u>	<u>Keskkonnamõju strateegilise hindamise korraldamine.....</u>	<u>40</u>
<u>8</u>	<u>Üldplaneeringu lahenduste keskkonnamõju seireks kavandatavad meetmed....</u>	<u>42</u>
<u>9</u>	<u>Kokkuvõte.....</u>	<u>43</u>
	<i>9.1 Ekspertide seisukoht.....</i>	<i>45</i>
<u>10</u>	<u>Kasutatud kirjandus.....</u>	<u>46</u>

LISAD

Lisa A KSH aruande avalikustamise materjalid

Lisa B KSH programm koos programmi lisadega

1 KESKKONNAMÕJU STRATEEGILISE HINDAMISE EESMÄRK JA SISU

Jõhvi valla keskkonnamõju strateegilise hindamise eesmärk avaneb läbi planeeringuhierarhias loetletud planeeringute eesmärkide. Kõrgema tasandi – Ida-Viru maakonnaplaneeringu eesmärk on maakonna territooriumi üldistatud käsitlemine, asustuse arengutingimuste ja olulisemate infrastruktuuri objektide määratlemine. Valla üldplaneering aga toetab valla arengukava haldusterritooriumi kasutamises keskpikas perspektiivis.

KSH eesmärk on planeeringu elluviimisest tulenevate otsuste ja kaudsete keskkonnamuutuste analüüsimine, võimalike oluliste mõjude prognoosimine ning vajadusel leevendavate meetmete väljapakumine. KSH läbiviimine peab andma planeeringu tellijale, koostajale ja avalikkusele teada olulistest mõjudest nii loodus- kui ka sotsiaal-majanduslikule keskkonnale. KSH on sisuliselt üks osa üldplaneeringu koostamisest.

Jõhvi vald on läbi aegade pööranud tähelepanu sellele, et valla elu-olu arendamisel valitseks tasakaal huvide ja keskkonna võimaluste vahel. Ka tulevikus peab valla territooriumi kasutamine tagama elu-olu paremaks muutmist samal viisil.

1.1 Keskkonnamõju strateegilise hindamise objekt ja sisu

Keskkonnamõjude strateegilise hindamise objektiks on Jõhvi valla üldplaneering. Valla üldplaneeringu eesmärk on luua eeldused valla ruumilise keskkonna tasakaalustatud ja säästvaks arenguks, inimeste sotsiaal-kultuuriliste vajaduste rahuldamiseks, soodsa majanduskeskkonna kujunemiseks.

Üldplaneeringu aluseks on *planeerimisseadus*¹ üldplaneering on dokument, mis:

- kujundab ja suunab ruumilist arengut seades seejuures tingimusi ja piiranguid arengut saatvatele majanduslikele, sotsiaalsete ja kultuurilistele mõjudele;
- seab tingimusi keskkonda säästvaks ja tasakaalustatud tegevusteks, ennekõike maa- ja veealade kasutamiseks;
- määrab kompaktse asutusega alad ja detailplaneeringu koostamise kohustusega alad ning juhud;
- määrab miljööväärtuslikud alad, põllumaad, pargid, haljasalad ja näitab võimalused maastikuelementidele ja looduskooslustele kaitse- ja kasutamistingimuste seadmiseks;
- näitab roheline võrgustiku paiknemist;
- määrab teede, tänavate asukohad ja liikluskorralduse üldised põhimõtted ning rea tehnovõrkude trasside ja tehnorajatiste asukohad;
- määrab puhke- ja virgestusalad;
- vajadusel annab ettepanekud maa-alade ja üksikobjektide kaitse alla võtmiseks;

¹ Planeerimisseadus (RT I 2002, 99, 579)

Keskkonnamõju strateegilise hindamise õiguslikuks aluseks on *Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seadus* (RTI 2005, 15, 87), mis sätestab keskkonnamõju strateegilise hindamise eesmärgid:

- arvestada keskkonnakaalutlusi strateegiliste planeerimisdokumentide koostamisel ning kehtestamisel;
- tagada kõrgetasemeline keskkonnakaitse;
- edendada säästvat arengut.

Neid eesmärke kannab ka Jõhvi valla üldplaneeringu keskkonnamõju strateegiline hindamine. Jõhvi valla keskkonnamõjude strateegilise hindamise tulemuseks on tasakaalustatum planeeringulahendus nii avalike huvide, erinevate keskkonnanäitajate kui ka olulisemate huvigruppide vajaduste viisi, seega:

- näidata valla arenguvisioni ja üldplaneeringu kooskõla piirkonna keskkonnavõimalustega;
- tekitada valla elanikkonnas positiivne hoiak ja meelestatus valla arenguväljavaadete osas;
- olla valla volikogule abivahendiks üldplaneeringu kehtestamisotsuse langetamisel.

1.2 Metoodika

Metoodilised lähtekohad on selles, et keskkonnaekspert on toeks planeerijale ja omavalitsusele planeeringu sisu ja selle keskkonnatingimuste väljatöötamisel ning teadmine, et planeeringulahendused ei avalda mingit mõju senikaua kuni neid ei realiseerita. Planeering on vaid võimalus ja mõju avaldub alles siis kui arendusega võimalus realiseeritakse.

Strateegilise keskkonnamõju hindamisel hinnatakse eeldatavat tõenäoliselt olulist mõju (Euroopa Parlamendi ja Nõukogu Direktiiv 2001/42/EÜ)². Ruumilise planeerimise kompleksusest tulenevalt pole võimalik hinnata planeerimisotsustega kaasnevaid konkreetseid keskkonnamõjusid vaid võimalikke keskkonnamõjusid, mis on olulised. Keskkonnamõju loetakse oluliseks siis kui see võib eeldatavalt ületada tegevuskoha keskkonnataluvust, põhjustada keskkonnas pöördumatuid muutusi või seada ohtu inimese tervise ja heaolu, kultuuripärandi või vara.

Kuna keskkonnamõju hindamise aruanne pole juriidiliselt sama jõuga kui planeering, viib keskkonnatingimused hinnatavasse planeeringusse planeerija koostöös kohaliku omavalitsusega. Alles üldplaneeringu kehtestamise järel omandavad säästvaks ja tasakaalustatud ruumiliseks arenguks ette pandud keskkonnatingimused tuleviku ehitus- ja arendustegevuse suhtes juriidilise jõu.

Hindamisel käsitletakse keskkonda kõige laiemas mõttes, st keskkonna mõiste hõlmab endas komponente nii majandus-, sotsiaalsest, kultuuriruumist (näiteks külamiljöö, kultuuripärand, tehiskeskond, arhitektuur jms) kui ka looduskeskkonnast. Hindamisel arvestatakse, et strateegia on kaugema eesmärgi saavutamise kava või selle saavutamise viisi teadlik püstitamine. Keskkonnamõju hindamisel kulgeb kaks rööpset tegevust – planeeringulahendustega töötamine ning avalikkusega suhtlemise nn formaalse protseduuri läbimine (Pöder, 2005).

² Directive 2001/42/EC on the assessment of the effects of certain plans and programmes on environment sätestab selle originaalkeeles kui: identifying, describing and evaluating the likely significant environmental effects of implementing the plan or programme. Vt täpsemalt direktiivi punkt 14.

Detailsemalt sisaldas hindamine järgmisi üksiktegevusi:

- valla arengu analüüsi (info kogumine, süstematiseerimine ja järelduste tegemine);
- looduskeskkonnaalase teabe analüüsi;
- Riigi Maa-ameti kaardiserveris olevate kaartide kasutamist;
- planeeringulahenduse (tööversioonide) analüüsi;
- keskkonnatingimuste väljatöötamist;
- osalemine üldplaneeringu korraldaja ja koostaja töökoosolekutel, lahenduste arutamine;
- planeeringumaterjalide ja -lahenduste ülevaatamist ja planeerija suunamine lõpliku lahenduse väljatöötamisele.

1.3 Valla arengukavad, strateegiad, kontseptsioonid

Arengukava koostamise õiguslik alus on kohaliku omavalitsuse korralduse seadus, mille kohaselt peab kohalikul omavalitsusel olema arengukava vähemalt kolmeks järgneva aastaks.

1.3.1 Jõhvi valla arengukava 2007-2013

Jõhvi valla arengu üldeesmärk on rahvusvaheliselt konkurentsivõimelise inimest väärtustava keskkonna loomine, mis tugevdaks Jõhvit kui regionaal keskust, oleks atraktiivne investeerijatele ning vastaks elanike ootustele ja vajadustele.

Aastal 2025 on Jõhvi tunnustatud kiire arengu ja hea mainega regionaal keskus, mis suudab ühendada teisi piirkonna omavalitsusi ja omada Eestis ja Euroopa Liidus võrdväärset mõju teiste regionaalsete keskustega.

Arengukava kohaselt on eesmärgi saavutamiseks vaja:

- Parandada piirkonna mainet (tutvustada Jõhvit kui uut arenevat keskust).
- Tõsta elukeskkonna kvaliteeti.
- Parandada ettevõtluskeskkonda ja atraktiivsust investoritele ning selle läbi töökohtade struktuuri ja kvaliteeti.
- Tõsta elanikkonna ettevõtlikkust ja tööjõu kvaliteeti.

Arengukava tähtsustab võtmevaldkondadena keskuse arengut, keskkonna väärtustamist, koosmeele saavutamist.

1.3.2 Jõhvi valla ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamise kava

Jõhvi valla ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamise kava eesmärgiks on ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni plaanipärase arengu tagamine lähtuvalt seadustest, nõudmistest ja vajadustest.

Eesmärgid:

- tagada planeeritud ühisveevärgiga kaetaval alal asuvate kinnistute liitumise võimalus ühisveevärgiga.
 - ühisveevärgiga liitumispunktis tagada joogiveenõuetele vastav vesi aastaks 2012
 - reoveekogumisaladel asumatelt kinnistutelt reovee juhtimine ühiskanalisatsiooni ning kogu reovee nõuetekohane käitlemine.
 - hajaasustusalade ühisveevärgiga kaetud aladel tekkiva reovee nõuetekohane käitlemine.
- Arengukavas on arvestatud perspektiivis olemasolevat ala suurenemisega järgmiste põhjuste tõttu:

- Uute elamu- või tööstuspiirkondade rajamisel;
- Jõhvi linnas Malmi tänava suvilate piirkond (kui muudetakse elamuteks);
- Perspektiivsete elamupiirkondade rajamisel (Aedlinna piirkond);
- Jõhvi valla hajaasustuspiirkondade elamutele ühisveevarustuse laiendamine, kui nende joogiveekaevud on jäänud või jäävad tulevikus seoses kaevandustegevusega „kuivale“;
- Ühisveevarustusega kaetud alale lähedal paiknevate elupiirkondade ühendamine ühisveevõrguga.

Hajaasustuse ühisveevärki on laiendatud nendele majapidamisteni, mille kohta on Jõhvi vallal ja Eesti Põlevkivil vastav kokkulepe. Tulevikus võib sõltuvalt joogivee kättesaadavusest (ka kvaliteedist) ala veelgi laieneda.

Arvestades, et perspektiivis (2018) elab Jõhvi vallas 14 500 elanikku, siis ühisveevärgiga kaetava ala sisse jääb ~99% valla elanikkonnast.

2 ÜLDPLANEERINGU SEOTUS KÕRGEMATE STRATEEGILISTE PLANEERIMISDOKUMENTIDE KESKKONNAKAITSELISTE ASPEKTIDEGA

Planeerimine on hierarhiline tegevus. Madalamate planeeringute koostamisel tuleb arvestada kõrgemate planeeringutega. Üldplaneeringu koostamisel arvestatakse kõrgemalseisvates arengudokumentides toodud keskkonnakaitse suundade ja eesmärkidega ning järgitakse keskkonnakaitsealaseid õigusakte.

2.1 Euroopa Liidu planeeringu dokumendid.

Euroopa Konsultatiivne Foorum töötas 1999 a välja Euroopa Komisjoni määruse 97/150/EK järgmiseks juhendi nimega Euroopa Ruumilise Arengu Perspektiiv (*European Spatial Development Perspective*) (ESDP).

Juhend kutsub riike koostöös töötama välja ruumilisi arengustrateegiad, kuid kohalikke olusid arvestavalt. Riik peaks keskkonnakaitse meetmetega püüdma alla suruda trendi milles Euroopa territoorium „hakatakse ära“ planeeritavate transpordikoridoridega, püüdma planeeringutega tagada mingigi bioloogiline mitmekesisus, pöörama tähelepanu majandusstruktuurilt (primaarsektori suur osakaal tööhõives) nõrkadele maapiirkondadele jne. Vahendiks maapiirkondade arengule kaasaaitamiseks on sarnaste alade (omavalitsuste) koostöö ja informatsioonivahetus. Arendatavaks valdkonnaks selliste alade/piirkondadega Euroopa Liidu liikmes- ja kandidaatriikides, soovitatakse keskkonnasõbralikku turismi.

2.2 Läänemere regiooni ruumilises arengu dokumendid

Läänemere regiooni ruumilises arengus on teedrajavaks dokumendiks "Visioonid ja Strateegiad Läänemere regioonis 2010" ("*Visions and Strategies around the Baltic 2010/ VASAB 2010*"). Eesmärgiks on Läänemere piirkonna identiteedi tugevdamine ning ruumiliste struktuuride väljatöötamine, konkureerimaks globaliseerivas majanduses teiste regioonidega.

Dokument kirjeldab ruumilise struktuuri kolme elementi: linnade ja linnaliste asulate süsteemi (pärlid/pearls), asulaid omavahel ühendavad infrastruktuuri võrgustikku (nöörid/strings) ning teatud maakasutusega alasid (lapid/ patches).

Visioon käsitleb teemadena keskkonnasõbralikkust, regioonis mobiilsust tagavat ühtse transpordisüsteemi arendamist, võrgustikku mis tagab regioonisisest integreerumist ja taastuenergiaallikatel põhinevat energia tootmist.

Jõhvi valla seisukohalt on oluline nn lappide (patches) element, sest vallas on olemas hajaasustatud alad mida iseloomustab looduslik atraktiivsus ja võimalus pakkuda meeldivat elukeskkonda ning viljakas põllumajandusmaa. Strateegia rõhutab nende alade säilitamise vajadust ning ettepanekuid aitamaks neid elemente säilitada.

2001 a valmis VASAB 2010+ ruumilise arengu tegevusprogramm. Sinna koondati tegevussuunad ning suundade arendamiseks vajalikud konkreetset tegevused kuue võtmeteemana:

- linnaregioonide koostöö säästliku arengu küsimustes;

- Läänemereregiooni rahvusvahelise integratsiooni jaoks olulised strateegilised arengutsoonid;
- üleeuroopalise integratsiooni jaoks olulised rahvusvahelised transpordikoridorid;
- maapiirkondade olustiku mitmekesistamine ja tugevdamine;
- rahvusvaheliste rohevõrkude, sh kultuurmaastike arendamine;
- rannikutsoonide ja saarte integreeritud arendamine.

2.3 Eesti tasand

Suunaandjaks on säästava arengu riiklik strateegia *Säästev Eesti 21*. Strateegias on neli arengueesmärki: Eesti kultuuriruumi säilimine, heaolu kasv riigis, ühiskonna sidususe suurenemine ja ökoloogilise tasakaalu hoidmine.

Eesti keskkonnanstrateegia aastani 2030 annab signaale looduskeskkonnale avalduva mõju osas majanduse arengus. Peamised trendid on näidatud väljavaateid loodusressursside, maastike ja bioloogilise mitmekesisuse, välisõhukvaliteedi, tervise ja elukvaliteedi muutumisele. Näiteks kasvab surve tulundusmetsade intensiivsemaks majandamiseks mis raskendab metsades bioloogilise mitmekesisuse säilitamist või Eesti ühiskond kaldub imporditud tarbimiskultuuri suunas, mis omakorda aitab kaasa võõrandumisele traditsioonilisest looduskeskkonna kasutamisest. Strateegia annab visiooni, et nii looduse kui ka inimese vajadusi arvestades on riigis vaja hästi läbi planeeritud asustust. Mõned elemendid visioonist: elukeskkonnas domineerib avar, ilus ja ülekorrastamata ruum, tehiskeskond ei domineeri looduskeskkonna üle. Eesti paistab riikide hulgas silma väikese energiatarbega toodanguühiku kohta.

Teiseks oluliseks dokumendiks on üleriigiline planeering *Eesti 2010*³ ja tema tegevuskava.

Üleriigilises planeeringus *Eesti 2010* teises peatükis on käsitletud ruumilise arengu suundumisi ja eesmärgid.

Eesti 2010 üldiste sihiseadetenähtena on määratletud järgmised aspektid:

- inimese põhivajaduste rahuldamise ruumiline tagamine (võimalik tagada liikumisvõimaluste ja keskkonnakvaliteedi parandamisega ning inimeste valikuvõimaluste suurendamisega);
- Eesti asustussüsteemi- ja maastikustruktuuri väärtuste säilitamine ja edasiarendamine;
- asustuse ruumiline tasakaalustamine;
- Eesti hea ruumiline sidumine Euroopaga;
- looduskeskkonna hea seisundi säilitamine ja parandamine.

Asustuse arengul lähtutakse suures osas pealinna funktsionaalsest arengust ning maakonnakeskuste tugevdamist rõhutavast strateegiast, mille läbi on võimalik luua kogu riigi territooriumil hästi kättesaadavate tugevate keskuste võrk. Keskusi täiendavad läbi kaug- ja kodustöötamise ning heatasemelise transpordi elujõulised maapiirkonnad. Eestis tervikuna on seatud eesmärgiks, et iga maakonnakeskus ja ka väiksemad linnad leiaksid oma spetsialiseerumisala, millega võiks rahvusvaheliselt konkureerida. Lisaks üksikute keskuste tugevdamisele viidatakse vajadusele keskuste koostöök vastastikuse täiendamise alusel ehk võrgustumisele.

³ Üleriigiline planeering *Eesti 2010* (RTL 2000, 102, 1611)

Üleriigilise planeeringu transpordistrateegia lähtub Eesti "aeg-ruumilise kokkusurumise" (reisiliikluse kiirendamine peamistel ühendussuundadel) kontseptsioonist. Lisaks rahvusvaheliste teede väljaehitamisele on esiplaanil kogu territooriumi kättesaadavuse parandamine, märgitakse säästliku arengu ühe komponendina üleriigilise ja kohaliku ühistranspordi eelisarendamise vajadust. Rõhutatakse koordineeritud transpordikorralduse olulisust koostööpiirkondade toimimisel.

Üleriigilise planeeringu rohelise võrgustiku kontseptsioon rõhutab eluslooduse ja maastiku kaitse orgaanilist sulatamist keskkonnakujundusse ning vajadust esile tõsta, väärtustada ja sihipäraselt kasutusele võtta kaitsealuste ning looduslikus või looduslähedases seisundis alade laias mõttes keskkonda kujundavat mõju. Määratakse peamised rohevõrgustiku tuumalad ja koridorid riigi territooriumil.

2.3.1 Eesti Natura 2000

Natura 2000 on üle-euroopaline loodus- ja linnualade võrgustik kaitsmaks väärtuslikke ja ohustatud looma-, linnu- ja taimeliike ning nende elupaiku ja kasvukohti. Euroopa Liidu liikmesriike ühendava Natura 2000 võrgustiku loomine rajaneb kahel Euroopa Komisjoni ja Nõukogu direktiivil – nn linnudirektiivil (direktiiv 79/409/EMÜ loodusliku linnustiku kaitse kohta), mille eesmärk on kaitsta linde, ning nn loodusdirektiivil (direktiiv 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ja loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta), mille ülesanne on kaitsta looma- ja taimeliike ning nende elupaiku ja kasvukohti.

Liikmesriik võib Natura 2000 alade kaitse korraldamiseks valida endale sobivad meetmed, kas kaitsealade moodustamine, lepingute sõlmimine kaitseteenust pakkuva organisatsiooniga, planeeringutega kehtestamisega vms. Oluline on, et valitud meede tagaks nende elupaigatüüpide ja liikide säilimise, mille kaitseks alad on valitud.

Eestis leidub ligi 60 loodusdirektiivis loetletud elupaigatüüpi, 51 looma- ja taimeliiki ning sadakond linnudirektiivis loetletud linnuliiki, mille kaitseks loodavad/kehtestatavad loodus- ja linnualad moodustavadki Eesti *Natura 2000* võrgustiku. Eesti esitas nimekirja Eesti *Natura 2000* alade kohta enne liitumist Euroopa Liiduga.

Eesti riiklik strateegia on, et *Natura 2000* võrgustikku kuuluvatest aladest saavad hoiualad. Hoiualadel ei kehtestata rangeid piiranguid, küll aga peavad keskkonna- või muud luba nõudvad tegevused läbima eelnevalt keskkonnamõju hindamise. Hindamise käigus selgitatakse välja, ega plaanitav tegevus kahjusta neid elupaigatüüpe ja liikide elupaiku, mille kaitseks ala on valitud. Kui *Natura 2000* võrgustiku ala asub loodus- või maastikukaitse alal, on lindude elu- ja rändepeatuspaigad ning taime- ja loomaliikide elupaikade tüübid ja leiukohad kaitstud antud kaitseala kaitse-eeskirjaga.

2.3.2 Viru alamvesikonna veemajanduskava

Viru alamvesikonna majanduskavas⁴ nähakse Viru alamvesikonda tulevikus tööstuspiirkonnana, kus on säilitatud ka ulatuslikud heas seisundis loodusmaastikud. Tööstusreostus on saadud kontrolli alla ja ei laiene enam pinna- ja põhjavees, vee-elustiku elu- ja sigimispaidad on piisavalt kaitstud. Maavarade kaevandamisel tekkivad tehisveekogud kujunevad hea ökoloogilise potentsiaaliga atraktiivseteks veekogudeks, kaevandatud aladel taastub pikema aja jooksul looduslähedase kvaliteediga põhjavesi. Halvas seisundis veekogude seisund paraneb võetud meetmete tagajärjel.

⁴ Kinnitatud keskkonnaministri 21.12.2006.a. käskkirjaga nr 1388

Viru alamvesikonna veemajanduskava eesmärkide hulka kuulub saasteainete emissiooni vähendamine ja kogu elanikkonna varustamine ohutu joogiveega.

Üldine keskkonnaneesmärk on põhjaveekogumite hea seisundi säilitamine ja põhjavee säästlik kasutamine. Tuleb tagada tervisele ohutu joogivesi kogu elanikkonnale: joogivesi peab olema kättesaadav ja ei tohi sisaldada haigustekitajaid ega ülenormatiivselt keemilisi toksilisi ühendeid.

Oluliste reostusallikate praegu kehtivate keskkonnanõuetega vastavusse viimine. Edaspidi pole välistatud keskkonnanõuete karmistamine reostunud või erilist kaitset vajavates piirkondades.

Maavarade kaevandamisel tuleb püstitada eesmärgiks kaevetööde selline planeerimine, et kujunevad veekogud oleks pärast kaevetööde lõppu ohutud, võimalikult looduslähedase ilmega ja hea ökoloogilise potentsiaaliga.

Veemajanduskava eesmärkide täitmine on võimalik ainult kõigi osapoolte tihedas koostöös. Ainuüksi nõuetekohase veevarustuse tagamisel põimuvad omavahel Keskkonnaministeeriumi, Sotsiaalministeeriumi ja kohalike omavalitsuste ülesanded ning ettevõtjate ja elanikkonna huvid.

2.3.3 Ida-Viru maakonnaplaneering 2010.

Ida-Viru maakonnas on kehtiv maakonnaplaneering alates aastast 1998. Maakonnaplaneeringut on täpsustatud läbi planeeringu enda uuendamise (kehtestatud madalamate planeeringutega tehtud ettepanekute sissekandmisega) ja teemaplaneeringute koostamise.

Ida-Viru maakonna planeeringule on koostatud teemaplaneering *Ida-Virumaa põlevkivikaevandamisalade piirkonna ruumiline planeering*⁵, millega kavandati maakasutus- ja ehitustingimusi Mäetaguse, Illuka, Maidla, Sonda, Kohtla, Vaivara, Toila ja Jõhvi valla, Jõhvi ja Kohtla-Järve linna põlevkivi kaevandamise alal. Hiljem on koostatud lisaks teemaplaneering *Asustust ja maakasutust suunavad keskkonnatingimused*⁶, mis käsitleb kahte alateemat: väärtuslikud maastikud ja roheline võrgustik. Koostamisel on teemaplaneering *Maakonna sotsiaalne infrastruktuur*⁷.

Maakonnaplaneeringu eesmärk on maakonna territooriumi üldistatud käsitlemine, asustuse arengu tingimuste ja olulisemate infrastruktuuri objektide määratlemine.

Vastavalt maakonnaplaneeringule on Ida-Viru maakond suure arengupotentsiaaliga maakond järgmiste ressurssidega:

- loodusvarad (energeetika- ja keemiatööstuse ressursid, ehitusmaterjalid, mets, jne);
- strateegiline mäe-, keemia-, energeetiline tootmiskompleks;
- tootmisettevõtted;
- soodne asend Eesti peamisel transpordimagistraalil Tallinn-Peterburi (nii maantee kui ka raudtee);
- väljapääs Soome lahele meretranspordi arendamiseks;
- looduskaunid kohad puhkemajanduse arendamiseks;
- tööjõuressurs (prognoositud on elanike arvu vähenemine ca 5 %).

⁵ kehtestatud Ida-Viru maavanema 12.11.2001. a korraldusega nr 1652

⁶ kehtestatud Ida-Viru maavanema 11.07.2003. a korraldusega nr 130

⁷ algatatud Vabariigi Valitsuse 31.01.2005. a korraldusega nr 48

Kõigi ressursside olemasolu, kasutamise ja struktuuriga kaasnevad probleemid.

Maakonnaplaneeringu elluviimiseks seatud eesmärgid käesoleva üldplaneeringu raames on:

- läbi töötada määratud tiheasustusalad;
- täiendavalt lahendada riigi põhimaanteede, raudtee, elektrivarustuse põhivõrgu, jmt mis tulenevad Eesti riigi huvidest ja poliitikast.

Ida-Virumaa arengus kõige suurem mõjutegur on põlevkivi. Põlevkivitootmisega seotud probleemide, riskide ja konfliktide teadvustamine on oluline osa ruumilist arengut käsitlevates töodes. Lõplike lahenduste leidmine ja otsustuste tegemine sõltub teataval määral riiklikust tasandist (energeetikatööstuse arendamine ja sellega seotud kaevanduste laiendamine).

2.3.4 Teemaplaneering “Ida-Virumaa põlevkivi kaevandamisalade piirkonna ruumiline planeering”.

Teemaplaneeringu koostamine lähtus eelkõige vajadusest määratleda maakasutus- ja ehitustingimused altkaevandatud aladel. Teemaplaneeringuga kehtestati planeeringusse haaratud Ida-Virumaa altkaevandatud alade kohta maa oleku klassifikatsiooni ja sellel põhinevad maakasutus- ning ehitustingimused.

Enne liitumist Jõhvi valla ja linna territooriumite kohta on toodud teemaplaneeringus järgmised andmed:

- Jõhvi valla pindala on 116,447 km², millest altkaevandatud ala osatähtsus on ca 70%. Kamberkaevandatud ala moodustab kogu kaevandatud alast omakorda 58%. Kvaasistabiilseks loetakse kambrite pealne maa, kus kaevandamissügavus on üle 35...40 m, sellised alad paiknevad Jõhvi vallas valdavalt Ahtme kaevanduse läänetiiva kohal.
- Jõhvi linna pindala on 7,615 km². Linna piiresse jäävad suletud Kaevandus 2 ja Tammiku kaevandus, kokku on altkaevandatud ala osatähtsus 11,5%. Kamberkaevandamist on kasutatud ca 4% kaevandatud alast, käsilaavaga kaevandamist ca 7% ning kombainilaavaga kaevandamist 0,5%. Kaevandus 2 ala loetakse valdavalt kvaasistabiilseks.

Üldplaneeringu koostamise hetkeks on muutunud mitmed õigusaktid, mis olid teemaplaneeringu koostamise aluseks. Lisaks on kaevanduste rekonstrueerimisel teadmisi rohkem, ning tavad on muutunud looduskeskkonda arvestavamaks.

2.3.5 Teemaplaneering “Ida-Virumaa maakonna asustuse ja maakasutuse keskkonnatingimused”

Teemaplaneeringu eesmärgiks on looduskaitsealiselt põhjendatud ruumistruktuuri tagamine. Planeering koosneb kahest alateemast: *Ida-Virumaa väärtuslikud maastikud* ja *Ida-Virumaa roheline võrgustik*.

Inimtegevus on läbi ajaloo muutnud maastike ja neid kujundanud. Maavarade kaevandamine jätab maastikele enim märgatavad jäljed. Samas leidub ka maastikke, mis on säilitanud loodusliku ilme. Maastike sidusus seisneb eelkõige erinevate maastikutüüpide terviklikkuses ning integreeritud käsitlemises. Laiemas tähenduses on sidus maastik võrgustik (maastikukompleks), mis koosneb mitmekesise struktuuriga ning ökoloogiliselt toimivatest üksustest, tagades väärtuslike elupaikade olemasolu ning sotsiaalsete ja majanduslike väärtuste säilimise (Eesti keskkonnastrateegia..., 2007).

Maakonna teemaplaneeringu tulemiks on Ida-Virumaa roheline võrgustik, s.o *kaitsealasid ühtseks looduslikuks süsteemiks liitev võrgustik*, mille eesmärgiks on kaitsta looduskaitsealase tähtsusega ökosüsteeme ning liikide liikumis- ja eluruumi. Maakondliku roheline võrgustiku planeerimisel ei olnud eesmärgiks "roheline pinna" maksimeerimine ja selle majandustegevusest väljajätmine, vaid eelkõige loodus- ja keskkonnakaitsealalt põhjendatuma ruumi struktuuri kehtestamine.

Maakonna teemaplaneeringu koostamisel on rõhutatud, et planeeringus esitatud väärtuslikke maastikke ja rohelist võrgustikku tuleb vaadelda terviklike, inimeste poolt loodud halduspiiridest sõltumatute aladena.

2.3.6 Ida-Virumaa arengustrateegia 2005-2013

Strateegia põhineb Ida-Virumaa arengukaval, mille visiooniks on, et aastal 2014 on Ida-Virumaa positiivse mainega, ühtlaselt arenenud ja kultuuriliselt mitmekesine piirkond, kus on aktiivne ja mitmekesine majanduselu, mis väljendub maailmas konkurentsivõimelises suurtööstuses ning Eesti keskmisest kõrgemas ettevõtlusaktiivsuses. Ettevõtluse pikaajalise edu tugisammasteks on kujunenud hästiarenenud ja vajadusi rahuldav infrastruktuur ning läbimõeldud ja toimiv hariduskorraldus, mis arvestab õppijaskonna keelelisi ja kultuurilisi omapärasid ning loob neile eeldused oma võimete edukaks realiseerimiseks. Selle tulemusel on Ida-Virust kujunenud riigi keskmisest kõrgema tööhõive ja palgaga maakond, mis on suurepärase koht elamiseks ja töötamiseks.

Arengustrateegia koostamise eesmärk on tagada maakonna tasakaalustatud areng ning ühtsed prioriteedid. Koondatud on projektid ja tegevused, mis ületavad ühe omavalitsuse piirid. Sellised, mis mõjutavad kogu maakonna arengut ja mille täitmiseks on vaja kaasata Euroopa fondide raha.

Eesmärkide saavutamiseks on vaja tõsta Ida-Virumaa atraktiivsust turistide, ettevõtjate ja elanike seas ning parandada maakonna mainet; leida meetmed elukeskkonna parandamiseks, mis peataks inimeste äravoolu maakonnast ning meelitaks piirkonda ettevõtlikke inimesi; luua soodne keskkond mitmete maakonna arengule kaasa aitavate arengufondide ning kohalike omavalitsuste ja ettevõtete arenguprojektide tekkeks ning teostamiseks.

3 MÕJUTATAVA KESKKONNA LÜHIKIRJELDUS.

Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse kohaselt peab aruanne kirjeldama keskkonda strateegilise planeerimisdokumendi koostamise hetkel. Vajalik on see seepärast, et planeerimisdokumendiga võidakse avada tee arendusteks millega võib kaasneda oluline mõju keskkonnale. Kuid lahenduse mõju olulise või mitteolulisuse kohta saab hinnangut anda alles siis kui on olemas ülevaade lähteolukorrast ja see ekspertide vaatenurgast ka kirjeldatud.

Jõhvi vald moodustati linna ja valla ühinemisel 2005. aastal. Vallasisesest linnast on kujunemas maakonna ja Eesti ida-kirde regiooni keskus.

Enne ühinemist eraldi tegutsenud omavalitsusüksustel on ühine kultuurilis-ajalooline taust: Piirkonna keskus on erinevate haldusjaotuse aegadel asunud Jõhvi linnas.

3.1 Keskkond

Jõhvi vald jääb Kirde-Eesti lavamaa maastikurajooni. Maastikuliselt liigestuselt hõlmab valla territooriumi lääneosa Jõhvi kõrgustik, ida- ja kaguosa jääb Alutaguse madaliku koosseisu.

Jõhvi kõrgustik on aluspõhjaline, mida enamasti katab lubjarikka moreeni kiht. See ala oli jääaja lõpul suhteliselt lühikest aega jääpaisjärvede all, mistõttu pinnas on siin viljakas. Levinud on leostunud ja leetunud kamar-karbonaatmullad, madalamatel aladel aga kamar-gleimullad. Seetõttu on ka valla territoorium suurelt osalt põllumaaks haritud ning tihedasti asustatud. Looduslik ja põllumajanduslik maastik on rikutud põlevkivikaevandamise tõttu - esineb maapinna langatusi, rikutud on põhjaveerežiim. Kaevanduste lähikonda on kuhjatud aheraine terrikoonid, tööstusettevõtete lähedusse tuhamäed ja -väljakud.

Maapind madaldub ida poole ning Jõhvi kõrgustiku põllumaad asenduvad Alutaguse madalikuga. Alutaguse on väikeste kõrgusvahedega suurte soode ja metsade ala, mis jääaja lõpul oli jääpaisjärvede vetest kaua üle ujutatud.

Aluskorra moodustavad kristalliinsed moondekivimid, mida katavad pealiskorra peamiselt karbonaatsed sette kivimid, ülemvendi, kambriumi ja ordoviitsiumi sette kivimid. Kvaternaarisetete kiht on põhjaosas õhuke (1–2 meetrit) ja pakseneb lõuna poole.

Valla piirides on väärtuslikumaks maavaraks põlevkivi. Kaevandata (ja kaevandatud) 2,5–3 m paksune põlevkivikihtide kompleks paikneb erinevatel sügavustel: alates 5 meetrist maardla põhjaservas kuni 60...70 meetrini lõunaosas. Töötlemiseks kaevandatud kättesaadavamad kihid paiknevad siin 30 m sügavusel.

3.1.1 Pinnase- ja põhjaveed

Kirde-Eestis lasuvad kristalsel aluskorral vendi liivakivid, aleuroliidid ja savid kogupaksusega 90...100 m. Nendel lasuvad vettpidavad alamkambriumi ca 70 m paksused savid, mis on heaks katteks kambrium-vendi põhjaveele ning tagavad piirkonnale hästi kaitstud põhjavee. Kambriumi savidel lasuvad ordoviitsium-kambriumi liivakivid ja aleuroliidid tusedusega 15-20 m. Seda liivakividega seotud veekihti kasutatakse samuti veevarustuseks. Ordoviitsium-kambriumi setetel lasuvad ordoviitsiumi karbonaatsed kivimid, mille paksus on 35...45 m. Hajaasustuses kasutatakse selle seotud Lasnamäe-Kunda veekihti,

mis on looduslikult kaitsmata õhukese, peamiselt luistiku ja jääpaisjärve setetest, pinnakatte tõttu.

Kaevandamise tõttu on põhjavett välja pumbatud ordoviitsumi põhjaveekogumist ja sellega alandatud põhjaveetaset ning tekitades alanduslehtri. Pärast kaevanduste sulgemist ja vee väljapumpamise lõpetamist on vanade kaevanduste veetase hakanud taastuma selle algsele, looduslikule tasemele. Jõhvi linna jaoks on suurim probleem kolmkümmend aastat tagasi suletud 2. kaevandus, kus kunagine põhjaveetaset pärast Tammiku ja Kohtla kaevanduse sulgemist taastus. Peale 2003 aasta üleüjutusi käivitati Ida-Virumaa piirkonna liigvee ärajuhtimise projekt (2005), mis seadis esmatähtsaks eesvoolude puhastamise-korrastamise ning drenaazüsteemide kordategemise. Projekti raames on rajatud liigveeregulaator, mis põhjaveetaseme üle kriitilise piiri jõudes juhib ülearuuse vee Kotinuka oja ja Sanniku oja äärde kolme umbes 12-13 meetri sügavuse puuraugu rajamisega tekitati loomulik ülevool Sanniku oja ja sealt edasi Pühajõkke. Viimase puhul on väljastatud veeluba (L.VP.IV-22121) kuni 2010 aastani. Valla eestvõttel on korrastatud Tammiku kaevanduste liigvee äravoolusüsteemid Rausvere oja. Üleujutusohut Jõhvile on võimalik ainult juhul, kui suletakse Viru kaevandus ning käiku ei rakendata Ojamaa ja taaskaevandamisse Sompa kaevandust. Olukorda parandab jätkuv nõuetekohane Ida-Virumaa piirkonna liigvee ärajuhtimise projektiga (2005) ja Jõhvi valla ühisveevärgi ja kanaliseerimise arengukavaga (2006) kavandatu elluviimine.

Valla territooriumi veestavad Soome lahe vesikonna jõed oma lisajõgedega: põhiliselt Pühajõgi ja tema lisajõed ning edelaosas voolav Kohtla jõgi. Looduslikest järvedest jääb valla idapiirile Isandajärv, mida läbib õgvendatud Vasavere jõgi.

Avalikult kasutatavatest veekogudest asuvad Jõhvi vallas:

Pühajõgi (1067000) pikkus 36,5 km valgala 196 km². Algab Saka külast 6 km idakagu pool ja suubub Soome lahte. Jõe kogulang 52.5 m, keskmine lang 1.88 m/km. Pühajõgi on aastaid olnud üks Eesti suurema reostuskoormusega jõgesid. Peamiseks probleemiks, lisaks tänapäevasele reostuskoormusele, on pikaajalise tugeva reostuse tagajärjel jõkke kogunenud reoainete rikkad mudasetted. 2005. aastal läbi viidud jõgede hüdrobioloogilise kompleksseire andmeil oli Pühajõe seisund elustiku järgi otsustades tervikuna halb või isegi väga halb. Tuhavälja mõju seiretulemustele ei ole võimalik hinnata kuna ladestu ja Pühajõe suudme vahele jääb mitmeid mõjutajaid (kaevanduste mõju jne). Võimaliku mõjutaja, pH, väärtus Pühajõe seirepunktis on aastakümnete vältel jäänud normi piiresse.

Rausvere jõgi (1067300) pikkus 7,6 km valgala 70,2 km. Saab alguse Vasavere külast, voolab kogu ulatuses vallas. 2005.aastast juhitakse suletud Ahtme kaevanduse veed jõe kaudu Pühajõkke.

Vasavere jõgi (1067700) pikkus 15,5 km valgala 29,8 km, saab alguse Kurtna järvest ja voolab valla läänepiiril, millel paikneb ka valla ainuke 4,2 ha suurune järv - Isanda järv (2014800).

Kohtla jõgi (1070700) pikkus 31,3 km valgala 189 km, veestab oma keskjooksuga valla äärmist edela osa.

Kose oja (1067400) pikkus 3,3 km valgala 25,4 km voolab kogu ulatuses vallas, suubub Rausvere jõkke.

Sanniku oja (1067600) pikkus 4 km valgala 14,5 km, on valla läänepiiriks, suubub Pühajõkke. 2005.aastast juhitakse suletud Ahtme kaevanduse veed jõe kaudu Pühajõkke.

Jõhvi kraav (1067500) pikkus 6,9 km valgala 19 km, toob veed Jõhvi linnast Rausvere jõkke.

3.1.2 Kaitstavad loodusobjektid

Jõhvi vallas asuvad kaitsealad (valitsejaks on Keskkonnaamet):

Jõhvi linna park ja allee: piiranguvöönd, kaitse-eeskiri koostamisel (19.11.2007);

Kurtna maastikukaitseala: maastikukaitseala kaitse-eeskiri on kinnitatud Vabariigi Valitsuse 19.05.2005. a määrusega nr 103. Kaitseala kaitse-eesmärk on Kurtna järvederikka mõhnastiku maastikuilme, unikaalsete järveökosüsteemide ja koosluste, sealhulgas EÜ nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku taimestiku ja loomastiku kaitse kohta I lisas nimetatud elupaigatüüpide – liiva-alade vähetoiteliste järvede (3110), vähe- kuni kesктоiteliste mõõdukalt kareda veega järvede (3130) ning vähe- kuni kesктоiteliste kalgiveeliste järvede (3140) kaitse, säilitamine ning sellega seotud puhkeväärtuste kaitse ja tutvustamine. Kaitseala maa- ja veela jaguneb vastavalt kaitsekorra eripärale ja majandustegevuse piiramise astmele kolmeks sihtkaitsevööndiks ja üheks piiranguvööndiks. Tulenevalt Vabariigi Valitsuse 05.08.2004. a korralduse nr 615-k *Euroopa Komisjonile esitatav Natura 2000 võrgustiku alade nimekiri* (RTL 2004, 111, 1758) lisa 1 punkti 2 alapunktist 137 hõlmab kaitseala Kurtna järvede loodusala, kus tegevuse kavandamisel tuleb hinnata selle mõju kaitse-eesmärkidele, arvestades Natura 2000 võrgustiku alade suhtes kehtivaid erisusi. Maastikukaitsealal tegutsemist reguleerib *Looduskaitseadus* ja kaitseala kaitse-eeskiri. Kaitseala ulatub Illuka, Toila ja Jõhvi valdade territooriumitele;

Tammiku hiitammed: piiranguvöönd;

Tammiku puiestee: piiranguvöönd, enamus kaitsealast asub Kohtla-Järve Ahtme linnaosa territooriumil.

Lõhe, jõeforelli, meriforelli ja harjuse kudemis- ja elupaikade nimistusse kuulub **Pühajõgi Mägara oja suudmest suubumiseni Soome lahte**⁸. Lõhejõena on Pühajõgi Mägara oja suudmest alates, mis jääb välja vallast, kuid arvestada tuleb sellega, et Pühajõe keskjooks asub vallas.

Jõhvi vallas on järgmised kaitstavad looduskaitsealused üksikobjektid (valitsejaks on Keskkonnaamet), kaitsevööndiga **50 m** (piiranguvöönd):

Revino vaher, Edise külas;

Peri rändrahn, Kahula külas;

Riia-Võhma tamm, Puru külas.

Jõhvi vallas Kotinuka külas leidub I ja III kategooria kaitsealuste liikide elupaiku, ja Kose külas II ja III kategooria kaitsealuste liikide omi.

Jõhvi valla territooriumil asub ka üheksa vääriselupaika⁹. VEP-id on Kotinuka, Kose, Linna ja Pargitaguse külade metsades.

3.1.3 Roheline võrgustik, väärtuslikud maastikud

Roheline võrgustik koosneb suurematest tuumikaladest ja neid ühendavatest koridoridest. Kaitsealad, metsad, sood jms on võrgustiku tuumikuiks. Kuigi kaitsealade põhieesmärk on looduse kaitse, kaasneb kaitsereežiimiga keskkonda kujundav efekt. Võrgustikku kuuluvaks võib lugeda ka ajalooliselt väljakujunenud pärandkultuurmaastikke.

⁸ Keskkonnaministri 15.06.2004. a määrus nr 73, *Lõhe, jõeforelli, meriforelli ja harjuse kudemis- ja elupaikade nimistu* (RTL 2004, 87, 1362; 2005, 47, 652)

⁹ Vääriselupaik (VEP) on *Metsaseaduse* (RT I 2006, 30, 232; 2007, 12, 64) tähenduses kuni 7 ha suuruse pindalaga kaitset vajav ala tulundusmetsas või kaitsemetsas, kus kitsalt kohastunud, ohustatud, ohualdiste või haruldaste liikide esinemise tõenäosus on suur.

Kui tuumikalade pindala on piisavalt suur, tagab see nende piisava koormustaluvuse ja kompensatsioonivõime inimkoormuse suhtes. Koridorid ühendavad struktuuri tervikuks, kus on võimalik liikide levik. Koridoride näol säilitatakse loodus inimasustuse sees ja selle vahetus läheduses. Tuumikalad peaksid jääma valdavalt väljapoole intensiivse inimõju piirkonda. Ida-Virumaakonna teemaplaneeringu järgi ulatuvad Jõhvi valla territooriumile roheline võrgustiku T2 ja T3 tugialad igast ilmakaarest.

Maakonna teemaplaneeringuga on määratud väärtuslikud maastikud, kauni vaatega teelõigud ja vaatekohad. Väärtuslike maastike määratlemisele maakonna tasandil peab järgnema hoolduse ning teatud juhtudel ka taastamise või kaitse korraldamine kohalikul tasandil. Teemaplaneeringuga on määratud väärtuslike alade kasutustingimused.

Jõhvi valla territooriumil (loodeosas) asub osa **Järve-Edise-Peeri** väärtuslikust maastikust (registri nr 5). Maakondliku tähtsusega maastikule on iseloomulik põllumajandus- ja kaevandusmaastike vaheldumine. Suuremalt jaolt on tegemist kolhoosiaegsete hiigelpõldude ning farmikeskustega avatud põllumajandusmaastikuga. Antud väärtusliku maastiku Jõhvi valla territooriumil asuvast Edise mõisast on heas korras säilinud vaid mõisa tallihoone, milles asub trahter *Valge Hobu*. 15. sajandil ehitatud kolmekorruseline Edise vasallilinnus on täielikult hävinud.

3.2 Kohaliku looduskeskkonna seisundi mõjutajad

Looduskeskkonna võimalikeks mõjutajateks on kohalik elu-olu ja majandustegevus. Nende juures tarbitakse ressursse (põhjavesi, põllumaa, mets, maavarad jne) ja otsitakse arendusteks-laiendusteks maad. Võime lihtsustatult väita, et Ida-Virumaa põlevkivikaevandamisalade piirkond on süsteem, mis koosneb loodusest, inimese rajatud objektidest, inimestest/ühiskonnast ja nende eri komponentide vahelistest keerukatest põhjus-tagajärg seostest (Ida-Viru põlevkivikaevandamisalade ruumiline planeering, 2001).

Halvimad ajad keskkonnale olid Ida-Virumaal 1980nendad aastad. Maapõuevarad, energeetiline baas ja teised tegurid olid esiplaanil ja loodushoid oli teisejärguline. Alates 1990nendatest on olukord paranenud ja just pärast Eesti vastuvõtmist euroliitu on hakatud parandama ja rakendama keskkonnasäästlikumaid tehnoloogiaid, kuna keskkonnahõuded on muutunud tunduvalt karmimaks võrreldes sellega, millega oldi varem harjunud.

Peamiseks keskkonna mõjutajaks on olnud kaevandamine, mis on muutnud veerežiimi ja toonud maastikku uued pinnavormid.

Tänaseks päevaks on suletud Jõhvi vallas 2. kaevanduse, Sompa, Kohtla, Tammiku ning Ahtme kaevandused. Neist Jõhvi linna mõjutab otseselt suletud 2. kaevandus ning kaudselt Tammiku (dreenib 2. kaevanduse põhjavett) ning Sompa kaevandused.

Mäetöödest põhjustatud järelmõju ajalise kulgemise analüüs näitab, et osa keskkonnamõjudest toimib lühiajaliselt, teised (põhiliselt hüdrogeoloogilised) säilivad teatud aja jooksul peale mäetööde lõpetamist ja kolmandad (põhiliselt geotehnilised) säilivad veel väga pika aja jooksul. Seega on keskkonnale toimivad kaevandamisjärgsed järelmõjud erineva kaaluga nii oma olulisuse (keskkonnaohtlikkuse taseme) kui ka toimivate mõjurite kestvuse poolest.

Üldiselt on praeguseks kujunenud seisukoht, et metsanduses ja põllumajanduses ootamatud järeldformatsioonid lausa katastroofilisi olukordi ei põhjusta, küll aga vajavad kvaasistabiilsed alad mitmesuguseid järeleevõtteid, nagu rekultiveerimine ja

deformeerunud ala nõlvakaldenurkade tasandamine, veekõrvaldussüsteemide parandamine jne.

Keskkonnamõju võtmetegurid nii kaevanduse sulgemise momendil kui ka sulgemisjärgne keskkonnamõju peale mäetööde lõpetamist on suures osas määratud kaevanduse ekspluateerimise ajal (20–40 aastat ja enamgi tagasi) kasutusel olnud mäetööde tehnilise tasemega. Seetõttu on nad suures osas üheselt määratletud (näiteks maapinna ebastabiilsus kaevandatud aladel), mida pole praegu enam võimalik muuta ega parandada. Vaatamata kõigile keskkonnakaitselistele meetmetele, jätab suletud kaevandusväli endast maha mitmekesiste järeilmõjude (keskkonnamõju) pärandi, mis kokkuvõttes väljendub alljärgnevas:

- säilivad mitmesugused geotehnilised muutused (maapinna deformatsioonid, kvaasistabiilsus ja järeelvajumiste oht), millega tuleb leppida ja nende olemasoluga edaspidistes tegevustes arvestada;
- erineva relaksatsiooni ajaga taastuvad põhjavee tase ja kvaliteet;
- suletud kaevandusväljadel toimuvate keskkonnamõjurite muutuste jälgimine annab kogemusi edaspidiseks põlevkivi säästvamaks kaevandamiseks ja rajatistele järelkasutuse leidmiseks;
- toimub uute ökosüsteemide kujunemine kohtades, kus kaevandamise ajal toimusid kõige järsemad keskkonnamuutused (näiteks, koosluste hukkumine metsamaadel seoses maapinna deformatsioonidest tingitud veetaseme tõusuga, s.o üleujutuste ja soostumisega).

Peaaegu kõikjal maailmas on kaevanduspiirkondade maastiku lahutamatu osa aherainepuistangud, nii ka Jõhvi vallas. Põlevkivi rikastamisel ja muul töötlemisel tekib aheraine, tuhk ja muud tahked jäägid, mis ladestatakse aherainemägede e terrikoonikute, poolkokkist tuhamägede ja -platoodega ning muul moel. Sellega muudetakse suurte alade kasutusvõimalused väheefektiivseteks. Vaatamata rekultiveerimisele ja uute pinnavormide alternatiivsete kasutusviiside (näiteks slaalominõlvad tuhamägedele) otsingutele on täna sel päeval reaalne olukord, kus suured maa-alad on kasutusest väljas ja tekitavad juurde keskkonnanäriske ning risustavad maastikku. Edise (JRK-20), aheraine ladestuste mõju põhjaveele ei ole selge (ohtlike ainete eraldumist ladestustest pole õnnestunud selgitada, võimalik on reostuse levik kaevanduste kaudu) (Viru alamvesikonna veemajanduskava, 2006).

Maastiku risustamine ei ole sealjuures mitte ainult subjektiivne hinnang vaid konkreetne majanduslik kahju, mida saab mõõta näiteks kinnisvarahindade muutumise kaudu (Ida-Viru põlevkivikaevandamisalade ruumiline planeering, 2001).

Hüdrokeoloogilised ja hüdrokeemilised muutused põhjavee seisundis pärast kaevanduse sulgemist toimuvad üldjuhul positiivses suunas, leevendades märgatavalt põlevkivi kaevandamise kompleksset mõju keskkonnale.

Siiski tuleb tõdeda, et ordoviitsiumi Ida-Viru põlevkivibasseini põhjaveekogumi (1168 km²) vesi on joogiveeallikana perspektiivitu, kuna põlevkivi kaevandamine, keemia- ja energeetikatööstus on põhjaveekogumi reostanud ning kaevanduste ja karjäärade veemalduse tõttu on veetase alandatud. Negatiivne mõju levib ümbritsevatele põhjaveekogumitele: käesoleval ajal veetasemete alanemise näol, pärast kaevanduste sulgemist on võimalik ka reostuse laienemisena teistesse põhjaveekogumitesse (Viru alamvesikonna veemajanduskava, 2006).

Ordoviitsiumi Ida-Viru põlevkivibasseini põhjaveekogumi seisund mõjutab otseselt maismaa ökosüsteemide ja pinnavee seisundit.

Arvestada tuleb, et kaevanduste täitumisel veega, kui toimuvad põhjaveevoolu suuna muutused (näiteks, suletud Ahtme kaevanduse puhul asendub läänesuunaline põhjaveevool põhjaveevooluga Vasavere veehaarde suunas), võib sulfaadisaldus Vasavere veehaarde (Illuka vald) vees ajutiselt tõusta (üle 40 mg/l), kuid selle mõju joogivee kvaliteedile pole kindlasti suur. Eesti Vabariigi standard joogiveele [EVS 663:1995] loeb joogivett veel heaks, kui seal on sulfaatide sisaldus kuni 250 mg/l.

Kindlasti tuleb mittevastavaks lugeda mitterahuldavas keemilises seisundis ehk reostunud jõed: Pühajõgi, Purtse jõkke suubuv Kohtla jõgi, Soolikaoja, väikejõgedest Rausvere jõgi ning Kose ja Sanniku ojad. (Viru alamvesikonna veemajanduskava, 2006). Pühajõe suurim reostaja oli Kohtla-Järve Ahtme linnaosa (Rausvere jõe kaudu).

Tänaseks on Ahtme reovesi suunatud Kohtla-Järve rekonstrueeritavale regionaalsele reoveepuhastile ja seega väheneb Pühajõe reostuskoormust oluliselt.

Viie omavalitsuse Jõhvi linn, Kohtla-Järve linn, Jõhvi vald, Kohtla vald ja Toila valla eestvõttel on rajatud Uikala prügila. Jäätmekäitlusteenuste osutamine ja prügila haldamine vastab rahvusvaheliste standardite ISO 9001:2000 ja ISO 14001:2004 nõuetele. Uikala Prügila AS-ile on väljaantud keskkonnamoone nr. L.KKL.IV-150026 ja ohtlike jäätmete käitluslitsents nr. 0189. Keskkonnamoone taotluse menetlemise käigus oli teostatud keskkonnamoone hindamine.

Jõhvi vallas asuv Uikala prügila kuulub potentsiaalselt keskmise keskkonnariskiga prügilate hulka, olles seejuures väga lähedal oma hindpunktilt madala keskkonnariskiga prügilale. Prügila opereerimisest tingitud tolmu, müra ja prügilast lähtuvate lõhnaprobleemide mõju inimeste tervisele ja heolule on väheoluline, kuna prügila asub asustusest eraldatult metsas ning elanikel puudub igapäevane kokkupuude prügila mõjudega.

Valla põllumajanduslik potentsiaal on hea. Mullad on kõrge viljakusega - valla haritavate maade keskmine hindepunkt on 49, mis on tunduvalt kõrgem Ida-Virumaa (39) ja Eesti keskmisest (42). Kuna suurel osal valla territooriumist on põlevkivi kaevandusalad, kus kaevandamisel on kasutatud kamberkaevandamist, on selle tagajärjel põllud rikutud - kannatavad liigniiskuse all, kohati esineb langatusalaid. Seniste uuringute tulemusena on jõutud seisukohale, et kaevandamisega kaasnevate mulla boniteedi languse tagajärjel langeb saagikus 16-97% (Leedu, 1998).

Majanduslikult kasutatav mets on riigi- ja eraomanduses. Metsa kasutatakse metsamajanduskavade alusel. Metsal on valla looduslike ressursside seas tähtis osa puiduallikana, puhkemajandusliku ja metsa kõrvalsaaduste ressursina ning oluliselt keskkonda kujundava, mõjutava ja kaitsva faktorina (vee-, pinnasekaitse jm.). Jõhvi linna lähiümbruse mets on kasutusel eelkõige roheline võõndi metsana, seda kasutatakse eelkõige puhkemajanduslikult..

Ida-Viru maakonnaplaneeringus (1998) on toodud õhu saastetaseme piirkonnad, mille hulka kuuluvad ka Ahtme linnaosa ja Jõhvi linn. Ahtme linnaosa loetakse nende seas suhteliselt puhta õhuga piirkonnaks, kus esinevad normatiivide ületamised väävelvesiniku ja fenoolide osas. Jõhvi linna loetakse tööstuslikest saasteallikatest suhteliselt vähe mõjustatud puhta õhuga piirkonnaks, kus esineb saastatust formaldehüüdiga ja väävelvesinikuga (eeldatavasti seotud prügimäe põlengutega).

Jõhvi vald asub piirkonnas, kus kohati võib esineda kõrge radoonisisaldusega pinnaseid. Koostatud radooniriski kaardile poolitud vald kaheks osaks, kus Jõhvi linnast põhjapoolne valla osa jääb kõrge radooniriski alale. Radoon, kui gaas hajub atmosfääris ja reeglina pole inimese tervisele ohtlik, kuid pinnasest hoonesse sattunult võib ta hoone

siseõhus kontsentreerudes põhjustada hingamisteede ja kopsude kasvajaid. Radooniohutu hoone üldnõuded on sätestatud standardis EVS 840:2003 *Radooniohutu hoone projekteerimine*, millest tuleb kinni pidada.

Ka tehnilise infrastruktuuriseisund ja kasutamise korraldus mõjutab looduskeskkonda. Lekkivad reoveetorustikud ja ebaefektiivsed reoveepuhastid on ohtlikud põhjaveele (eriti nõrgalt kaitstud või kaitsmata põhjavee piirkondades); katlamaja soojuskadudega katlad ja riknenud isolatsiooniga soojatorustik, jäätmete väärkäitlemine aitavad kaasa välisõhku täiendava koguse saasteainete paiskamisele, korraldamata jäätmevedu loob soodsa võimaluse hõredaltasustatud piirkondade ja metsade prahistamiseks jne.

Vallas tegutsevatest ettevõtetest ei saa käsitleda kõiki oma tegevusega kohalikku keskkonda märgatavalt mõjutavate ettevõtetenä (kauplused jne.) Võimalikud looduskeskkonda mõjutajad on ennekõike tehnoloogiliste riskide kandjad, sest riskide realiseerumisel (avariidel on mõju kvalifitseeritav otsese mõjuna).

Kokkuvõtvalt. Looduskeskkonna seisundit saab valla piirides lugeda paranenuks. Suured keskkonnareostajad või keskkonnaohtlikud objektid Jõhvi vallas puuduvad. Samuti ei toimu intensiivset suurpõllundust.

Tuleb arvestada sellega, et vallas on pindalalisi loodus- ja märkimisväärselt looduskaitse ning muinsuskaitse objekte, väärtuslikke maastikke, kõrge boniteediga põllumaid, rohevõrgustikku kujundavaid alasid jne. Ka tuleb arvestada valla territoriaalse paiknemise iseärasusega.

3.3 Sotsiaal-majanduslik keskkond

Valla territooriumil paikneb 13 asulat, 11 küla, Tammiku alevik ja Jõhvi linn. Peamine valla asustus on koondunud Jõhvi linna ja linna lähedusse. Jõhvi valla andmed rahvastiku kohta (25.02.2008 seisuga) on järgmised: vallas oli 13 285 elanikku (107,1 in/km²), neist elas linnas 11 557 (1 520,7 in/km²).

Jõhvi linn, mis on kujunenud maakonnakeskuseks, ei ole maakonnas elanike arvu poolest suurim. Suuremad on nii Narva kui ka Kohtla-Järve ja Sillamäe linnad. Jõhvi elanike arv on isegi oluliselt väiksem Kohtla-Järve linna Järve ja Ahtme linnaosadest. Kuigi hetkel on maakonna väline rändesaldo negatiivne on alust arvate, et viimastel aastatel käivitunud positiivsed muutused regiooni majanduslikus arengus võivad seda olukorda leevendada.

Jõhvi valla siseselt toimivad tõmbekeskustena Jõhvi linn ja Tammiku alevik. Jõhvi linn on regiooni administratiivne keskus, iseloomustajaks on teenuste kätte saadavus, mõju ulatub üle maakonna piiride. Tammiku alevik ainukesena omab endise vallakeskusena teatud tõmbekeskuse omadusi (s.h on alevikus vallavalitsuse teeninduspunkt), kuid kuna valla elanikest u 10% elab väljaspool Jõhvi linna, ei saa aleviku väga tugevaks tõmbekeskuseks pidada.

Valla tulevikku kujundavateks poliitilisteks arenguteks Eestis on eelkõige riigi suundumus avaliku sektori efektiivsemaks toimimiseks, mis muuhulgas väljendub ka riiklike institutsioonide, struktuuride ning samas ka investeeringute koondamises nelja regionaalsesse keskusesse, millest üks on Jõhvi. Seda iseloomustab avalike investeeringute kasutamine Jõhvis riiklikke funktsioone kandvaid objekte rajamisel.

Järgnevate aastate jooksul on Jõhvi piirkonna arengutendentsid prognoositavalt positiivsed. Olles üheks 12 kasvupiirkonnast (Eesti Regionaalarengu Strateegia 2005-2015) Eestis ning piirnedes vahetult teise kasvupiirkonnaga Narvas on Jõhvi eeldused kiirele arengule väga head.

Rahvastiku prognoos (Jõhvi valla rahvastikuprognoos, 2007) toob välja, et praeguse sündimuse ja suremuse jätkudes väheneb Jõhvi elanikkond 16%. Käsitatud on rahvastiku analüüsimisel ka Ahtme linnaosaga liitumist ja nn *elamuehitus stsenaariumi*, mis arvestab, et elamuasemete rajamisel võetakse kasutusele aastaks 2025 täna valminud või koostatavad detailplaneeringud. Ka sel juhul väheneb elanikkond ikkagi ehki vaid 3%. Tõenäosim variant on vahepealne, kus eeldatakse olemasolevate planeeringute realiseerumist kuid sisserännanuid katavad poole eluasemete mahust ehk elanikkonna vähenemine on 8%.

Jõhvist lahkuvad peamiselt noored (20-24 vanused), saabujate seas on ülekaalus aga nooremas tööeas (30-39 vanused) inimesed. Tööealiste arv väheneb kogu prognoosi vältel ja vananeb. Pensioni ealiste arv väheneb aastani 2015 ja hakkab seejärel suurenema. Lisaks on suured vanemaaliste naiste põlvkonnad, millega peab arvestama.

3.4 Kultuurilis-ajalooline keskkond

Jõhvi Kindluskiriku Muuseum asub Jõhvi Mihkli kiriku altarialustes võlvkeldrites, mida ülakirikuga ühendavad kitsad müürikäigud.

2005. aastal ehitati kultuurikeskus, mis on eesti moodsaimaks kontserdimajaks, milles asuvad muusikakool, huvikool, koolituskeskus, näitusegalerii ning teater "Tuuleveski. Lisaks KEA Täienduskoolituskeskus, Sotsiaal-Humanitaarinstituut ja kogudus *Uus Põlvkond*.

Hetkel on Jõhvi vallas turismiettevõtlus suhteliselt vähe arenenud majandusharu. Samas asub Jõhvi turistide liikumisteedel ning Jõhvi roll kaubanduskeskusena saab olema turistidele kindlasti suur.

Jõhvi vallas on mitmeid sporditegemiseks rajatud objekte, (nt. kolm spordiväljakut (Jõhvi Gümnaasium, Slaavi Gümnaasium, valla staadion), ning mänguväljak Edise külas, neli mänguväljakut Tammiku alevikus ja 33 muud mänguväljakut Jõhvi linnas (sealhulgas kolm tänapäevast mänguväljakut lastele Veski, Koidu tn. ja Mihkli kiriku juures), samas puuduvad komplekselt ettevalmistatud puhkealad.

Jõhvi valla territooriumil puudub hetkel väljaehitatud valgustatud ning puhkerajatistega varustatud jalutus- ja puhkeala. Sisuliselt Jõhvi vallas puudub väljaehitatud vabaõhukultuuriala (Jõhvi pargi arenduskava, 2006). Antud funktsiooni kannab osaliselt Jõhvi park, kuid vastavad rajatised on aegunud ja amortiseerunud.

Vallas rajatud külaplatsid rahuldavad külade seltsielu vajadused, kuid suuremateks kultuuriüritusteks, festivalideks need ei sobi.

Vald on rikas riikliku kaitse alla võetud objektide poolest. Kokku on kaitse alla 17 kultuurimälestist, neist 9 on arheoloogia-, 6 arhitektuuri-, ja 2 ajaloomälestist.

4 ÜLDPLANEERINGU KOOSTAMIST MÕJUTAVAD ARENGU ALTERNATIIVID

Keskkonnamõju hindamise ja juhtimissüsteemi seadusega nõutakse arengualternatiivide võrdlust ja tõenäolise arengu kirjeldamist kui strateegilist planeerimisdokumenti ei viida ellu (§ 40 lg 4. p3).

Aruandes kasutatakse mõistet *alternatiiv* tähenduses: alternatiiv – üks kahest teineteist välistavast võimalusest (Võõrsõnade leksikon, 2000:45). Mõiste ühene käsitlemine on hindajate valik ja meetodiline võte. On eeldatud, et seadusandja on seaduses mõiste *alternatiiv* kasutamisel lähtunud samast kaalutlusest..

4.1 Alternatiivi valikust

Üldplaneeringu koostamisel on meetodilise lähenemisena käsitletud planeerimise avaliku kaalutusprotsessi tulemusi. Erinevate huvigruppide, osapoolte ja keskkonnamõju hindajate arvamust arvestades kavandatud planeeringu lahendused on avalikud kokkulepped, mis põhinevad varasemate strateegiliste arengudokumentidega saavutatud kokkulepete põhjal valla ruumiliste arengusuundade osas. Üldplaneeringu ülesandeks/eesmärgiks pole varasemate kokkulepete revideerimine ja ümberhindamine vaid kavandatava üldplaneeringu lahendustega kaasneda võivate majanduslike, sotsiaalsete ja kultuuriliste mõjude ning looduskeskkonnale avalduvate eeldatavate ning oluliste mõjude hindamine ning selle alusel säästva ja tasakaalustatud ruumilise arengu tingimuste seadmine.

Üldplaneeringu, kui strateegilise dokumendi omapära, seisneb selles, et alternatiivide võimalus väga väike, kuna üldplaneeringu koostamisel vabadusaste kavandada erinevaid nn. *arengustenaariume* on piiratud. Paljusi määravad üldplaneeringu lahendusi kõrgemalseisvad arengudokumendid sh maakonnaplaneering ning maakonna teemaplaneeringud, mida on võimalik täpsustada, mitte aga ignoreerida. Kindlasti vähendab üldplaneeringus vabadusastet juba seadusest tulenev nõue, et üldplaneering, arengukava ning valdkondade arengukavad ei tohi olla vastuolus, mis välistab üldplaneeringu puhul võimaluse eelnevate kokkulepete muutmist. Lisaks peab üldplaneering arvestama õigusaktides sätestatud norme ja piiranguid, mille üle otsustada ei saa.

Aluseks on seisukoht, et kõigi võimalike eeldatavalt keskkonnale mõju avaldavate objektide areng on üldplaneeringus kajastatud, kuid seda ei määra eeskätt üldplaneering vaid konkreetse objekti kavandamine. Üldplaneering näeb ette objekti arenguks vajaliku territooriumi ning vajadusel kaitsevööndi/puhvri selle territooriumi ümber ja lokaliseerib ning minimeerib sel viisil keskkonnale ebasoovitava mõju avaldumise võimaluse.

Võimalik on konstrueerida 0 alternatiiv. See tähendab, et üldplaneeringu koostamise lähtekohaks polegi valla arengukava vaid jäävad kehtima olemasolevad üldplaneeringud. Jõhvi vallal on kaks kehtivat planeeringut Jõhvi linna üldplaneering (2000) ja Jõhvi valla üldplaneering (1998). Käesoleva juhul 0-alternatiivi seada ei saa, sest Jõhvi vald on vastu võtnud uue arengukava, mis ühes oma arengueelistuses näeb ette ka uue üldplaneeringu koostamise, sest olemasolevad üldplaneeringud on vananenud ning ei ole kooskõlas ühinenud valla ühinemislepinguga, arenguvisioniga ega taga enam valla tasakaalustatud ja jätkusuutlikku arengut.

4.2 Keskkonnamõju üldine kvalifitseerimine

Üldplaneeringu lahendustega avatavad arengud ilmutavad nii või teisti mõju keskkonnale. Nende hindamise strateegiliseks positsiooniks oli see, et arendatavad alad ja valla territooriumil asuvad kaitsealad ja rohevõrgustik peavad jääma harmooniliselt koos eksisteerima. Mõju hindamisel oli planeeri ja keskkonnaeksperti ühine seisukoht, et nii palju kui võimalik, ei tohi üldplaneering avada teed arendusteks, mis tekitab või mille juures ilmneb vahetu ja oluline mõju¹⁰ looduskeskkonnale.

Samas ei rakendatud etteulatavalt olulise keskkonnamõjuga (nt põlevkivi kaevandamine) planeeringulahenduste lauskeelamist. On oht, et selline seisukoht pärsib valla arengut. Kui näiteks arendajal-omanikul tekib huvi olulise keskkonnamõjuga objekti/ehitise rajamiseks, siis võib ja saab seda teha ainult efektiivsete keskkonnamõju leevendavate meetmete rakendamisega. Viimased tuleb esitada projekti keskkonnamõju hindamise aruandes.

Planeeringulahendusi hinnati ka selles osas, kas nad annavad väljundiks võimaluse väheolulisel keskkonnamõjul kumuleeruda oluliseks KSH ekspertide kogemusele tuginedes. Võrreldi kavandatavat tegevust sarnaste varasemate tegevustega mujal ja nende teadaolevat mõju. Sarnaseid ettepanekuid arutati jõudmaks nende ettepanekute arvestamise vajalikkuses konsensussele.

Riigi tasandil koostatud kavade ja planeeringute suhtes, mis sisaldavad valla territooriumile kavandatavaid infrastruktuure tuleb omavalitsusel olla tähelepanelik. Kui kavadele/planeeringutele/projektidele pole eelnevalt läbi viidud keskkonnamõju (strateegilist) hindamist võib eeldada, et nende juures on negatiivne mõju looduskeskkonnale suurem kui arvatakse olema. Juhul kui vallaülesele planeeringule, kavale jm keskkonnamõju (strateegilisel) hindamisel tuvastatakse lahenduste oluline mõju, peab omavalitsus olema veendunud (ettevaatusprintsip!), et leevendamise meetmed on realselt saavutatavad ja saavutamine ei tule hiljem omavalitsuse eelarvest.

¹⁰ . Seejuures on olulise mõjuna tegevuste all mõeldud tegevusi vastavalt KMHJS §-s 6 defineeritule

5 EELDATAVALT ÜLDPLANEERINGULAHENDUSTEGA KESKKONNALE AVALDUVA MÕJU HINNANG

Olenemata sellest, millisele arengualternatiivile tugineb üldplaneering, peavad planeeringulahendused ikkagi näitama seda, kus ja kui palju vajatakse territooriumi arengueesmärkide realiseerimiseks, millised on alade kasutamise tingimused ja kus arendustes detailplaneeringutega või ilma edasi liikuda.

Ruumilise planeerimise sellisest kompleksusest tulenevalt ei ole siin, erinevalt projekti või sektorarengukava keskkonnamõjude hindamisest, võimalik hinnata planeerimisotsustega kaasnevaid konkreetseid keskkonnamõjusid, vaid võimalikke keskkonnamõjusid: planeeringu koostamise ajal on väga raske ette näha antud keskkonnades tulevikus toimuvaid konkreetseid üksteist mõjutavaid protsesse, vaid pigem tõenäolisi ja võimalikke protsesse, mistõttu hinnatakse ka võimalikke tagajärgesid/tulemusi ning mõjusid.

Üldplaneeringu koostamine peab tagama maakasutuse ja valla arengustrateegia/arengukava vastavuse ümbritseva looduskeskkonna tingimustele ning keskkonna säästva kasutamise ja majandushuvide tasakaalustamise.

Valikut toetavad ka järgmised argumendid:

- Jõhvi valla üldplaneering on vananenud. Seetõttu on omavalitsusüksusel kasulik saada planeeringulahendusi saavutamaks arengule kaasaaitavat mõju;
- omavalitsusel tekib võimalus jälgida kuidas arengukava eesmärkide täitmine kulgeb praktilises arenduses valla enda investeerimisvõimaluste ja ettevõtjate majandustegevuse taustal;
- üldplaneeringust saadud tagasisidest tekib võimalus korrigeerida arengukava juurde kuuluvat tegevuskava.

Mõjude hindamise aruanne on osa üldplaneeringu dokumentatsioonist ning ei ole mõeldud kasutamiseks individuaalselt, seepärast pole siin dubleeritud üldplaneeringu seletuskirjas toodut ja käsitletud on eelkõige selliseid mõjusid keskkonnale, mis tulenevad otseselt üldplaneeringuga kavandatud muudatustest ja on peetud oluliseks.

Üldplaneeringu lahendused on maa-alade reserveerimine uute elamu- ja puhkealade, olemaolevate tootmis-, segahoonestus- ja üldkasutatavate alade tarbeks ja nende laiendamiseks, munitsipaalomandisse taotletavate maade, väärtuslike põllumaade, maastike, miljööväärtuslike alade, kompaktse asustusega alade määramine ja maakonna rohevõrgu täpsustamine. Tehnilise infrastruktuuri osas on lahendusteks trasside reserveerimine perspektiivsetele teedele ja teiste infrastruktuuride paigutamiseks sh olemasoleva lennuvälja ja Tallinn-Narva maantee rekonstrueerimiseks ja kaugkütte ning reovee kogumisalade määramine.

Seega loob käesolev planeering eelkõige eeldused olemasoleva paremaks kasutamiseks ja uute alade kasutamiseks lähtuvalt juba välja kujunenud ehitus- ja maakasutusviisidest. Suurimat ruumilist haaret omavateks lahendusteks on maa- ja veealade reserveerimine ning maa-aladele põhisihotstarbe määramine. Põhisihotstarvete loetelu on üldplaneeringu seletuskirja osas 2.3. On iseloomulik, et määratud põhisihotstarve hõlmab ja seob ulatuslikult juba olemasolevat väljakujunenud maakasutust.

Üldplaneeringulahendused puudutavad enamikke valla külasid ja nendes omavad suhet 97% valla elanikest (tabel 1).

Tabel 1. Üldplaneeringulahendused valla asulates

Linn, alevik, küla	Elanikke seisuga 01.14.2008	Reserveeritud alad
Jõhvi linn	11 549	Elamu-, üldkasutavad-, puhke-, tootmisalad, reovee kogumisala, kaugküttepiirkond, trassid perspektiivsetele teedele.
Tammiku alevik	362	Elamu-, segahoonestus-, puhke- ja tootmisalad, reovee kogumisala, kaugküttepiirkond, trass perspektiivsele teele ja teistele infrastruktuuridele.
Jõhvi	460	Elamu, segahoonestus- ja tootmisalad
Edise	220	Elamu-, segahoonestus- ja tootmisalad, kompensatsiooni ja kaitsealad, väärtuslik maastik, reovee kogumisala ja kaugküttepiirkond, trass perspektiivsele teele
Kose	165	Elamu-, tootmisalad, roheline võrgustik, reovee kogumisala, trass perspektiivsele teele
Kahula	129	Elamualad, roheline võrgustik
Sompa	90	Elamu- ja tootmisalad ning kompensatsioonialad ja roheline võrgustik,
Puru	74	Elamu- ja segahoonestusalad, trass perspektiivsele teele, lennuväli, roheline võrgustik
Pauliku	69	Elamu-, tootmis- ja kompensatsioonialad,
Pajualuse	53	Elamu-, segahoonestus- ja tootmisalad, lennuväli, roheline võrgustik,
Linna	38	Elamu-, tootmisalad, riigikaitsealad, trass perspektiivsele teele, roheline võrgustik
Kotinuka	37	Elamu- ja üldkasutavad alad, roheline võrgustik
Pargitaguse	6	Tootmisala, trass perspektiivsele teele, roheline võrgustik

Mõju põhjaveele, pinnaveele

Üldplaneeringus on arvestatud Jõhvi valla ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni arengukavaga (2006), mis näeb ette, et arengukava ellurakendamise järgselt paraneb elanike elukvaliteet, väheneb piirkonna reostuspotentsiaal ning luuakse soodsad tingimused turisminduse ja rekreatiivsete võimaluste arenguks piirkonnas.

Projekti raames on teostatud veevarustuse tänavatorustiku rekonstrueerimise eelkavand; koostatud uus veevarustuse dimensioneeritud skeem; lahendatud perspektiivne joogivee ressursi küsimus, milleks saab olema regiooni ühine veetötlusjaam Ahtmes, mis saab vee Kurtna-Vasavere olemasolevast ja Ahtme uuest veehaardest. Jõhvi linna olemasolevad puurkaevud jäetakse reservi, kuid enne seda on vajalik nende renoveerimine,

Üldplaneeringuga on säilitatud ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni arengukava kohased maa-alad/koridorid põhiliste tehnovõrkude trasside ja tehnorajatiste ehitamiseks arvestades nende juurde kuulvate kaitse- ja mõjuvöönditega. Määratud on reoveekogumisalad, kus lokaalsete puhastusseadmete rajamine pole enam võimalik.

Üldplaneeringus on lähtunud eeldusest, et realiseeruv ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni arengukava aitab oluliselt leevendada heitveesuublatele avalduvat negatiivset mõju ja elamupiirkondade arendamisel toimub reoveepuhastite ja kanalisatsioonisüsteemide rekonstrueerimine ja laiendamine, mis oluliselt vähendab pinnase ja põhjavee reostumise ohtu.

Pühajõe suurim reostaja oli Kohtla-Järve Ahtme linnaosa (Rausvere jõe kaudu). Tänapäevaks on Ahtme reovesi suunatud Kohtla-Järve regionaalsele reoveepuhastile ja seega on oodata Pühajõe vee kvaliteedi paranemist. Lisaks suletakse Kose külas Ahtme soojuselektrijaama tuhaväli. Tööstusprügila jääb Pühajõe valgale. Pühajõe suue jääb tuhaväljast linnulennul 11 km kaugusele. Pinnavee võimalik reostumine tuhavälja mõjul toimub leeliselise vee avariilise väljavoolu korral Rausvere jõkke. 2007. aasta kevadel teostatud ülevaatus käigus tuvastati Rausvere jõe ja looduslike kraavide põhjas valge sete. See annab kinnitust, et tuhavälja $\text{Ca}(\text{OH})_2$ rikas vesi on tunginud süsteemist välja.

Vastavalt koostatud mõju hindamisele (Tehniline abi keskkonnasaaste..., 2007) võimalikke olulisi negatiivseid mõjusid, nende leevendusmeetmeid ning kriteeriumite kaaludes ilmnes, et eelistatuimaks alternatiiviks on tuhavälja sulgemine optimeeritud meetodil kus ladestule rajatakse 5-10 cm paksune kasvupinnas koos haljastusega. Kuju ei muudeta märkimisväärselt. Hindamistulemusel selgus, et kõige soodsam on kasuta neutraliseerimisel reagentina CO_2 . Oodatavalt on pärast Ahtme soojuselektrijaama tuhavälja korrastamist piirkond muutunud ohutuks alaks, kust tulevikus ei toimu olulist põhjavee ega pinnavee reostumist ning tolmu levikut ümbrusesse.

5.1 Mõju õhukvaliteedile ja müra

Planeeringu lahenduste elluviimisel ei ole ette näha olulisi mõjutusi välisõhule ja müra suurenemist võrreldes varem kavandatud. Tuleb vahet teha otseselt planeeringuga kavandatud tegevustel ja varasemate arengutegevuste ning prognoositavate trendide sobitamisel planeeringusse. Peamine välisõhus leviv müra on liikluse müra. Euroopas moodustab liikluse müra umbes 90% väliskeskkonnas levivast müra ja ta ületab sageli 65dB(A). Raudtee ja lennukite poolt põhjustatav müra on lokaalsem, kuid mõjutab siiski paljusid inimesi.

Planeeringus tuli arvestada prognoositava liiklusest tuleneva saastekoormuste ja müra suurenemisega. Valda läbivatele põhimaanteedel on liikluse koormus pidevalt tõusnud. Tulenevalt Jõhvi linna regiooni keskuse staatusest ja mitmete teede ristumisest, on riigimaanteedel liikluse koormus suur. Keskmiselt 5000 autot ööpäevas, kuid mõnel maanteelõigul ületatakse ka 6000 auto piir (Liiklusloenduse tulemused 2007. aastal, 2008).

Planeeringus on arvestatud Kukruse-Jõhvi maanteelõigu rajamisega kaasaegseks I klassi 4 rajaliseks, sõidusuundade vaheliste eraldusribaga ning ohutute ristmike ja peale/mahasõitudega maanteeks. Koostatud keskkonnamõju hindamine (ISPA tehnilise abi projekti..., 2005) toob välja, et kavandatud tegevus ei oma olulist (mitteaktsepteeritavat) negatiivset mõju, juhul kui tee projekteerimise, ehitamise ning kasutamise faasis rakendatakse sobivaid leevendavaid meetmeid pinnase ja põhjavee kaitseks, müra vähendamiseks ning looduskaitseks ning samuti võetakse kasutusele

soovitatud seireprogramm. Õhusaaste leviku modelleerimisel on arvestatud liikluskoormuste kasvuga aastani 2020. Uuringu tulemusena jõuti järeldusele, et ka kasvavate liikluskoormuste korral ei teki tee läheduses ülenormatiivset õhureostust.

Kukruse-Jõhvi maanteelõigu ehitamisega lahendatakse kergliiklus, rajatakse valgustus, leevendatakse liiklusega kaasnevat negatiivset keskkonnamõju (näiteks kasutades mürabarjääre, haljastuse kompenseerimine), rajatakse viaduktid ja arendatakse kohalikke teid tagamaks kohaliku liikluse ühildumine E 20 maanteega (kaks suuremat liiklussõlme rajatakse Kukruse lähedale ja Jõhvi). Lisaks sellele rajatakse/renoveeritakse drenaažisüsteem ning paigutatakse vajadusel ümber kaablid ja muud võrgud seega keskkonna seisukohast toob kavandatav tegevus kaasa mõningaid positiivseid mõjusid, eriti liiklusohutuse, õhukvaliteedi ning mürareostusega seotud aspektide osas.

Jõhvi linna kohta koostatud liikluse teemaplaneering (Jõhvi linna liikluskorralduse..., 2005), mis kahjuks on kehtestamata, toob välja olulisemad kitsaskohad.

Jõhvi peamised liiklusprobleemid seonduvadki põhitänavatega:

- Rakvere tänava viadukt üle raudtee on amortiseerunud;
- Rakvere tänavalt Tartu suunaline väljasõit linnast kulgeb mööda tänavaid, mis pärast viadukti ehitamist aastal 1974 pidi jääma ajutiseks lahenduseks.

Probleemiks on ka see, et oluline läbiva liikluse suund Narva – Tartu kulgeb mööda selleks sobimatuid tänavaid läbi kesklinna ning tulenevalt linna ja selle tänavavõrgu eripärast, kus linn on raudteega jagatud kaheks osaks ja neid kahte osa ühendab vaid kaks üksteisest ca 3 km kaugusele jäävat ülesõidukohta, koondub suur osa liiklusest kesklinna tänavatele.

Planeeringulahendustel on arvestatud eelnimetatud tööga ja maanteede puhul näeb planeeringu lahendus ette uute teetrasside reserveerimise ümbersõitudeks Jõhvi linnast. Tallinn-Narva (T1) põhimaantee ühendamise üle Kukruse-Tammiku kõrvalmaantee (T-13134) Jõhvi - Tartu – Valga põhimaantee (T3) ja Ida-Viru maakonnaplaneeringust tuleneva Tallinn-Narva (T1) põhimaantee ühendamist üle Jõhvi - Vasknarva (T32) tugimaantee ja uue rajatava teega Jõhvi - Tartu – Valga põhimaantee (T3). Uute teede eesmärgiks on transiitliikluse välja viimine linnast, sujuvam ja ilma ummikuteta liiklusvoog, mille tulemusena väheneb liikluskoormus ja õhusaaste üldiselt.

Üldplaneeringus on arvestatud Jõhvi linna liiklussõlme vajadustega ja on reserveeritud teemaplaneeringus toodud põhitänavad ning näeb ette teede reserveerimise põhitänavate rajamiseks planeeritavatel tootmis-, elamu ja segahoonestusaladel.

Arvestades üldplaneeringu üldistusastet ei ole mõttekas üldplaneeringuga tuua kõiki teemaplaneeringus toodud ettepanekuid, otstarbekas on teemaplaneering iseseisva planeeringuna lõpuni viia.

Planeeringuga on säilitatud endise lennuvälja tsiviillennuväljana taaskasutamine. Vastavalt lennuväljade esitatavatele nõuetele kuuluks Jõhvi lennuväli Eesti väiksemate tsiviillennuväljade hulka. Arvestatud on lennuvälja lennurajaga 30x1200 m, takistuste piirangulaga $R = 2500$ m, $h = 45$ m.

Lennuliikluse müra ekvivalenttaseme $L_{pA,eq,T}$ hindamisel välisterritooriumil rakendatakse liiklusmüra ekvivalentseid normtasemeid. Lennuliikluse müra maksimaalne helirõhutase müratundlike hoonetega aladel $L_{pA,max}^{11}$ ei või olla suurem kui 85 dB(A) päeval ja 75

¹¹ Maksimaalne helirõhutase $L_{pA,max}$ – etteantud ajavahemikus mõõdetud helirõhutase maksimaalne väärtus, kus kasutatakse A-korrektsooni (filtrit) ja ajakarakteristikut „Fast”, kui mõõtmistingimustes ei ole ajakarakteristiku kasutamine sätestatud teisiti.

dB(A) öösel. Maksimaalse helirõhu kriitilise tase $L_{pA,max}$ müratundlike hoonetega aladel on 90 dB(A) päeval ja 80 dB(A) öösel.

Mürataseme suurust mõjutavad mitmesugused tegurid. Lennuoperatsioonide arvu suurenemisel suureneb ka müratase. Kui liiklust kahekordistatakse, suureneb müra 3 dB võrra. Lennuoperatsioonide ööpäevane jaotus võib samuti tõsta või alandada mürataset. Kui lennuoperatsioonid toimuvad rohkem õhtusel ajal ja öösel, siis hinnatud müratase suureneb oluliselt. Erinevate lennukitüüpide müratasemed on erinevad. Tänapäeva lennukid on 20 dB (teevad 20dB võrra vähem müra) vaiksemad ning 65% enam kütust säästvamad kui 30 aastat tagasi.

Käesoleval hetkel lennuväli müraprobleeme ei põhjusta. Kavandatav raja pikkus võimaldaks maanduda ka ATR-42 tüüpi õhusõidukitel. Võttes prognoositavaks lennuintensivsuseks 4starti/maandumist päevas saab teiste suuremate lennuväljade analoogia põhjal väita, et lennuvälja/raja lähiümbruses jäävad päeva/öö ekvivalentsed (keskmised) müratasemed madalamaks kehtestatud piirväärtustest olemasolevatel aladel (60dB päeval) ja madalamaks ka rangemast nõudest ehk taotlustasemest (taotlustase uutel planeeritavatel aladel 55dB päeval) juba lennuraja turvatsoonis (150m mõlemale poole lennuraja telge). Rahvusvaheline lennujaamade keskkonnauuringute kogemus¹² on näidanud, et õhusaaste probleem muutub aktuaalseks lennujaamades, mida läbib aastas üle 5 miljoni reisija. Seega ei ole ette näha õhukvaliteedi halvenemist ning vähetõenäoline on ka piirtaseme lähedaste saasteainete kontsentratsioonide tekkimine ebasoosate meteoroloogiliste tingimuste korral. Planeeringus on reserveeritud lennuvälja ala liiklusalana sellise suurusega, mis lubab tulevikus lennuvälja kasutuse intensiivistumise.

Jõhvi linna läbib lääne-ida suunaliselt Tallinn-Narva raudtee. Raudteejaam jääb linna territooriumile. Raudtee poolitab linna. Jõhvi vallas on raudtee üherööpmeline, vaid Jõhvi linnas on jaama juures on raudteemaa laiem. Laadimisplatsid asuvad raudteest lõunas. Haruraudtee viib suuremate tootmisalade juurde, Malmi tn. Jõhvist lõunasse suunduval Jõhvi – Ahtme raudteeharul asub Jõhvi linna piires kohaliku tähtsusega peatus Kaare tee ääres Tartu mnt ülesõidu lähedal. Haruraudtee kuulub AS Põlevkivi Raudteele. Raudteeharu kasutatakse nii kaubaveoks kui ka reisijate veoks. Kohtla-Järve Ahtme ja Sompa linnaosade üldplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise aruandes (2007) on käsitletud haruraudtee nn *arengustsenaariume*, mille puhul on jõutud järeldusele, et erinevate aspektide hindamisel on haruraudtee likvideerimine nii looduslikule kui sotsiaalmajanduslikule keskkonnale positiivsem kui haruraudtee olemasoleval kujul säilitamine, millega saab nõus olla.

Tööstuses on hakatud parandama ja rakendama keskkonnasäästlikumaid tehnoloogiaid, kuna keskkonnanõuded on pärast Eesti vastuvõtmist Euroliitu muutunud tunduvalt rangemateks. Eduka majandustegevuse üheks põhinõudeks on saanud looduskeskkonna saastamise ennetamist ja minimeerimist. Nii on mitmed ettevõtted viinud oma tegevuse vastavusse EN ISO 14001 standarditega (Energoremont AS, Ruukki Products AS, ENTEH Engineering AS jt). Samuti on viimastel aastatel rajatud seadmed uued ja keskkonnasäästlikuma tehnoloogiaga (tolmuvaba tehnoloogiaga betoonitehased,). Jõhvi valla üldplaneeringus kavandatud tootmisalad on reserveeritud selliselt, et võimalikud tootmisobjektid peavad reserveeritud alale mahtuma koos oma mõjuvõonditega sh müra.

¹² Part VI of the Environment Act 1995 Local Air Quality management Technical Guidance LAQM, 2003, www.defra.gov.uk

Kõik tootmisobjektid peavad vastama õigusaktides toodud normidele ja piirangutele ja omama vajadusel välisõhu saasteluba. Kõik see tagab, inimesi rahuldava elukeskkonna ja majanduseks vajalikud ressursid looduskeskkonda oluliselt kahjustamata ning ei ole ette näha olulist mõju elukeskkonna õhukvaliteedile.

5.2 Mõju elustikule (loomastik, taimkate jne)

Stabiilse rohelise võrgustiku säilimiseks on oluline säilitada tuumalade massiivsus ning tagada väiksemate metsaribade sidusus. Koridorid on sidususelementideks tuumalade vahel, liikide rände ja liikumisteedeks ühest tuumalast teise, samuti puhvertsoonideks intensiivse inimtegevusega aladele ja vajalikud ökoloogilise tasakaalu säilitamiseks. Kus võrgustiku sidusus puudus, on võrgustikku tugevdatud kompensatsioonialadega nii metsaribade kui jõgede kallaste abil.

Selline võrgustik võimaldab taime- ja loomaliikide rännet; suurendab maastiku liigilist mitmekesisust toetavat võimet ja ökoloogilist stabiilsust; tugevdab ökosüsteemide vastupidavust inimtegevuse ja muudele negatiivsetele mõjudele ning võimaldab vallaelanike alternatiivset liikumist ja mitmekesist puhkamist maastikus.

Planeeringu lahendusena on integreeritud rohevõrgustik ja kompensatsioonialad, mis hõlmavad väga olulise osa valla pindalast. Planeeringus on maakonna teemaplaneeringut korrigeeritud ja täpsustatud nii, et rohevõrgustik hõlmaks ka valla seisukohalt olulisi loodusväärtusega alasid ja moodustaks ühtse funktsioneeriva terviku.

Planeeringuga teha ettepanek kaitse alla võtta Edise mõisahoone lähiumbrus, Edise metsapark; Tammiku alevikus, Kohtla-Järve Ahtme linnaosa piiri vastas reserveeritud puhkealal P2 – mäe peal ja terrassidel olev mets ja Tammiku männik ning Jõhvi linnas parkmetsad Narva mnt ja Tallinn-Narva põhimaantee vahel, raudtee ja riigikaitseala vahel, raudteest lõunasuunal ning *Aiandusühistu* kruntide vahel samuti Narva mnt ja Tallinn-Narva põhimaantee vahelisel kolmnurgal asuv okaspuude metsatukk. Otstarbekas oleks ka Nooruse ja Jaama tänava ristist lõunasse jääva kvartalis asuva papli kaitse alla võtmine. Määratud kaitsealad lubavad majandustegevusele ja ehitamisele esitada rangemaid nõudmisi.

Planeeringukohasel ruumilisel arendusel laieneb-tiheneb asustus Jõhvi linnas ja selle ümbruses, väheneb põllumaa pindala (prognoosi kohaselt 1-2%), kasvab põhjavee tarbimise maht (põhiliselt juurdetuleva elanikkonna ja puhkealade kasutamise arvelt), suureneb veeheide ja jäätmeteke.

Lahendused on oma olemuselt keskkonnasäästlikud ja kohalikke ressursse arvestavad. Üldplaneeringuga on määratletud alade kasutamistingimused ja seatud piirangud. Näiteks on lahenduste koostamisel arvestatud, et põhjaveekompleksi varu on piisav põhjavee tarbimise kasvuks. Jõhvi linnale on kinnitatud kuni aastani 2010 Kambrium-Vendi veekompleksist veevaru, mis on 6 500 m³/d. Lisaks sellele saab Jõhvi vett Vasavere veehaardest, mille kinnitatud varu aastani 2010 on 10 000 m³/d. Põhjaveevõtt moodustab Vasavere veehaardest 15-25% tegelikust põhjaveeressursist. Olemasolevate kanalisatsiooniehitiste remondiga ja rekonstrueerimisega on vähendatav suublavekogude reostamine, korraldatud jäätmeveole üleminekul väheneb prahistamine ja veopiirkonda haaratakse uued alad.

Planeeringulahendused ei koorma keskkonda sedavõrd, et keskkonnakasutus viiks valla elu-olu taandarengule ja hääbumisele. Järeldus lahenduste strateegilise väljundi kohta on kehtiv tingimusel, et arendustel järgitakse üldplaneeringu maa-alade ehitustingimusi ja

piiranguid ning aladel tegutsejad peavad kinni neile väljastatud (kasutusaja/ või keskkonna)loa tingimustest.

Käesoleva üldplaneeringuga kavandatud maakasutuse muutused ei mõjuta negatiivselt vallas asuvaid loodusalasid, kaitstavad loodusobjekte, väärtuslikke maastikke ning roheline võrgustiku koridore ja tuumalasid.

5.3 Maastiku ilme muutused

Olulisemaks maastiku ilme muutjaks tulevikus on maakonnaplaneeringust tulenev ja planeeringuga kavandatud Jõhvi linnast ümbersõidu trassid.

Eeldatavad (keskkonna)mõjud on :

- Eraldusefekt, valda läbiva tee ehitamisega on oht, et maanteest saab valla erinevaid piirkondi eraldav objekt, mistõttu võib märkimisväärselt halveneda ühendatus valla eri osade ja valla keskusega;
- Maastiku ilme muutused, mis hõlmavad muutuseid maakasutuses seoses tee ehitusega ja teega seotud piirangute tõttu looduslikult kasutatava maa-ala vähenemises, on märkimisväärsed.
- Üsna mahukad ehitustööd, lisaks tee ehitusele rajatakse ristmike ja risteid kohaliku liikluse tarbeks.

Lisaks on prognoositavad, et nii suure tee-ehituse juures tuleb arvestada ka tee-ehitusmaterjali vajadusega. Maavara kulule ja sellega otseselt seonduvatele kaevandamise (mis ei pruugi otseselt mõjutada valla keskkonda) mõjudele lisandub veel ehitus- ja täitematerjali transpordiga seotud mõju keskkonnale.

Uue tee rajamisega kaasnevad peamised mõjutegurid avalduvad valdavalt ehitusprotsessi perioodil.

Sotsiaalmajanduslikud mõjud ilmnevad selliste projektide teostamisel pikema aja jooksul. Uue tee rajamisega tekkivad mõjud võivad tehtud otsuste ja arengute tagajärjel olla nii positiivsed (piirkonna ettevõtluse kasv, ettevõtete tulude kasv, uute töökohtade loomine, piirkonna turvalisuse tõstmine, jne.) kui negatiivsed (reostuse suurenemine, elanike rahu ja elukeskkonna häirimine, jne).

Maastikku muudavad ka planeeringulahendused, mis reserveerivad maid erinevateks maakasutusteks. Uurimustööd (Palang, Alumäe, Hiiemäe, 1999; Alumäe, 2006) näitavad, et eelistatakse mitmekesist, elavat külamaastikku, koos selles nähtavate ja tajutavate inimtegevuse mõjudega. Kõige vähem soovitakse, et jätkuks olukord, kus midagi ette ei võeta, põllud jääksid sööti ja võsastuksid, külad tühjenevad ja lagunevad. Muutunud on ka väärtushinnangud, kui varem hinnati enam maastiku majanduslikku väärtust siis nüüd lepatakse ka sellega, et tooni annavad turismirajatised ja põllumajanduses mittehõivatud elanikud. Kaasaegsed ehitised seostuvad inimestel parema elujärguga ja seda soovivad kõik. Ollakse seisukohal, et kui ehitised on kenad, siis need pigem kaunistavad kui kahjustavad maastikku, siiski on kõige kõrgemalt hinnas maastikud kus vaateväljas on hariitud põllud, metsatukad, üksikud suured puud, kariloomad ja toimivad talukohad.

Üldplaneeringus on arvestatud soovi kujundada Jõhvi vallast meeldiv elamispiirkond, kus elamud oleks sobitatud senisesse rahulikku miljöösse. Võrreldes kehtiva üldplaneeringuga on suurendatud elamualade reserveerimist ja silmas peetud, et ei moodustuks suuri monofunktsionaalseid tiheasumeid. Elamualade valikul on jälgitud, et kavandatav asustus ei lõikaks läbi roheline võrgustiku koridore.

Tagamaks kontrolli ehitustegevuse üle on määratud detailplaneeringu kohustusega alad ja kehtestatud piirkonniti erinevad ehituspiirangud, kus on määratud võimalik minimaalne krundi suurus, mis saab ehitusõiguse.

Eelkõige luuakse tingimused olemasoleva situatsiooni paremaks kasutamiseks lähtuvalt ka juba välja kujunenud ehitus- ja maakasutuse viisidest.

5.4 Mõju inimese tervisele, heaolule ja varale

Valdav osa elanikest tunneb igapäevases elukeskkonnas segava faktorina pidevat mürataset alates 55-60 dB. Sellise tugevusega müra organismi otseselt ei kahjusta, kuid võib põhjustada meeleolu langust ja sarnase öise müra puhul ka unehäireid. Pidevat mürataset 65 dB peetakse üldjuhul talutava müra ülempiiriks. 70 dB taustamüra raskendab kõnesid ja kõnest arusaamist. Pideva viibimise korral üle 75 dB tugevusega müratsoonis sagenevad elanike kaebused ja võimalikud tervisehäired. Tervisele otseselt kahjulikuks peetakse kestvat müra tugevusega üle 85 dB.

Autotranspordi negatiivset mõju elukeskkonnale saab kõige efektiivsemalt ära hoida või vähendada planeerimisalaste võtetega. Põhimõtteliselt tähendab see linna kavandamist selliselt, et suuremad ja kiiremad liiklusvood kulgevad elamutest võimalikult kaugel ja nende kahe piirkonna vahel oleks kõrghaljastus või mingi muu funktsiooniga hooned, milliste lähedus elanikke ei häiri. Planeeringuga on reserveeritud piisava suurusega liiklusalad ja tootmisalad, mis peavad tagama, et rajatava objektiga kaasnevad mõjud ja häiringud ei ulatu reserveeritavast alast kaugemale.

Planeeringu lahendused näevad ette Jõhvi linna tänava äärsetele aladele segahoonestusalad, seega välistatakse elamute rajamine vööndisse, kus liiklusmüra või selle kasv tulevikus võib põhjustada probleeme elamualadele. Paraku olemasolevates linnades ei ole selliseid põhimõtteid igal pool võimalik rakendada, samuti on siin teatud vastuolu linnamaa kasutamise majanduslike aspektidega ja arhitektuursete kaalutlustega linnaruumi kujundamisel.

Jõhvi linna uue tänavavõrgu kavandamisel (Jõhvi linna liikluskorralduse..., 2005) rakendati väga erinevaid võimalusi selleks, et vähendada liikluse kahjulikku mõju elukeskkonnale. Näiteks üks põhimõte, mida rakendati käesolevas üldplaneeringus, oli läbiva transiitliikluse mööda juhtimine linnast. Autotranspordi negatiivne mõju on seda väiksem, mida sujuvamalt kulgeb liiklus. Sujuvuse suurendamiseks on vajalik kavandada hierarhiline tänavavõrk ja jälgida, et planeerimistegevus toetaks selle hierarhilise süsteemi tekkimist ja edasiarendamist.

Teistest negatiivsetest mõjudest eristub tolm, mis tekib kruusa- ja killustikteedel. Enamikel juhtudel on sellised teed ka suhteliselt ebatasased ja sellest tulenevalt ei harrastata neil üldjuhul liiga kiiret sõitu, seega liiklusoht ja müratase võivad suurened, kui tänavale ehitatakse tolmuvaba kate. Samuti võib kasvada ka liiklussagedus. Tolmuvabade tänavate süstemaatilisel ehitamisel tuleb selliste töödega üheaegselt luua põhjendatud liikluse rahustamise süsteem.

Jõhvi vald soovib arendada ettevõtlust ja kohalikul toorainel põhinevat tootmist. Ettevõtlusalane prioriteet lasub vastavalt arengukavale mitmekesisel ettevõtlusel sh mäetööstus. Keskkonnaohtlikku tootmist valda otseselt ei kavandata kuid tootmisalade kavandamisel on jäetud võimalus sellise toomise realiseerumisele, kuid on arvestatud asjaoluga, et säiliks rohevõrgustiku tuumalad ja koridorid.

Võrreldes kehtiva planeeringuga on käesoleva üldplaneeringuga uusi tootmismaid kavandatud Jõhvi linna ja Pauliku ning Edise külas. Tootmise osas on maad peamiselt

reserveeritud varem kasutusel olnud aladele ja olemasolevate tootmisettevõtete, tööstuspargi ning infrastruktuuride sõlmpunktide lähedusse. Sellega tagatakse tootmise jaoks mõeldud maade senisest otstarbekam kasutamine, mis arvestab ettevõtluse jätkusuutlikkuse tagamise vajadust. Eelistada tulekski vanade tootmisterritooriumite korrastamist ning kasutada ära juba olemasolevaid või pooleliolevaid ehitisi. Tootmise koondamine kompaktsesse piirkonda võimaldab minimeerida teede ja trasside rajamisega ning hilisemal kasutamisel kaasnevaid negatiivseid keskkonnamõjusid (ehitus, remont, liiklus jm). Piisavalt mitmekesiste tootmisettevõtete puhul on võimalik nende vaheline tihe tootmistehnoloogiline ning energia- ja materjalikasutuse alane koostöö, mis vähendab transpordiga, energiatootmisega ning jäätmetekkega kaasnevaid negatiivseid keskkonnamõjusid.

Jõhvi valla üldplaneeringus kavandatud tootmisalad on reserveeritud selliselt, et võimalikud tootmisobjektid peavad reserveeritud alale mahtuma koos oma mõjuvöönditega sh müra. Kõik tootmisobjektid peavad vastama õigusaktides toodud normidele ja piirangutele ja omama vajadusel välisõhu saasteluba, seega mõlema nõude koostoimel ei ole ette näha olulist mõju elukeskkonna õhukvaliteedile.

Kõikide uute tootmisalade kasutuselevõtt on võimalik ainult läbi detailplaneeringu protsessi (koos keskkonnamõju hindamisega), et tagada tõhus kontroll ehitamise üle ja ennetada keskkonnaprobleemide teket. Jõhvi tööstuspargile on koostatud 2004. aastal detailplaneering ja seatud keskkonnatingimused (Jõhvi tööstupargi detailplaneering..., 2004).

Elamualade arendamine parandab elanike töö- ja elukohtade valiku võimalusi ning soodustab uute elanike saabumist linna. Elukeskkonna mitmekesistamiseks on kavandatud lisaks elamualadele segahoonestusalad, mis loob võimalused tihedamalt integreerida töö- ja elukohti ning laiendab ja parandab teenuste kättesaadavust. Elanikkonna koondumine tugevdab kohalikke keskusi ning toetab seeläbi asustuse ja elamuehituse üldist arengusuunda, mis lähtub üleriigilises planeeringus Eesti 2010 esitatud eesmärgist: Eesti asustussüsteemi edasiarendamine. Üldplaneeringu olemasolu tõstab maa väärtust kinnisvaraturul ja hõlbustab erinevate arendajate tegevust.

Lisaks on käesoleva üldplaneeringuga kavandatud kompensatsioonialad peamiselt intensiivse kasutusega alade vahele, eesmärgiga mahendada eelkõige inimõjust tulenevaid negatiivseid mõjusid ja mitmekesistada maastikku.

Üldplaneeringu põhimõtted määravad säilitamisele kuuluvad loodusväärtuslikud maastikud ja kooslused. Valla arendamise üheks põhimõtteks on säilitada olemasolev tervislik looduskeskkond, millest tulenevalt on vaja säilitada bioloogiline mitmekesisus, kaitsta poollooduslikke kooslusi ja vääriselupaiku.

Tabelis 2, 3, 4 on kokkuvõtte üldplaneeringus maa-alade reserveerimisest avatavate arenduste mõjust loodus-, sotsiaal-majanduslikule ja ajaloolis-kultuurilisele keskkonnale. Lahenduste mõju on hinnatud empiiriliseltema kategooria ja intensiivsuse kaudu. Kategooria kirjeldab sõnapaari kaudne-vahetu, hajuv-kumuleeruv, episoodiline-kestev ühe osaga mõju olemust.

Hinnatud olemusega mõjule on empiiriliseltema omistatud tema tugevust iseloomustav number kus:

- 0 – mõju puudub;
- 1 – väike/nõrk/tagasihoidlik mõju/surve;
- 2 – arvestatav/mõõdukas mõju;
- 3 – oluline/tugev mõju.

Tabel 2. Üldplaneeringuga avatavate arenduste eeldatav võimalik mõju looduskeskkonnale

Arenduseks reserveeritud ala	Keskkonnakomponent: looduskeskkond
Elamuala	Positiivne: kasutusse võetakse kinnistute vahelisi maid, sätestatud on hoonestus tiheduse piirangud, välistatud on kontrollimatu kompaktse asustusega alade areng, Kestev/vahetu, 2. Negatiivne: Maastiku avatuse vähenemine väärtuslikus maastiku osas. Olemasoleva loodusliku koosluse hävimine. Põllumaa pindala vähenemine. Kestev/vahetu, 1
Segahoonestusala	Positiivne: 0 Negatiivne: 0
Tootmisala	Positiivne: Alad reserveeritud tegutsevate ettevõtete ja kasutusesolevate ehitiste tarbeks, reserveeritud uued alad pindalaga, mis sisaldavad ka mõjuvõndeid. Kestev/vahetu, 1. Negatiivne: Tootmisaladelt, kus ette nähtud insener- tehnilised abinõud tegevuste keskkonnaloa tingimuste täitmiseks võimalikud häiringud väljapoole ala. Episoodiline/kaudne, 2. Kose ja Pargitaguse külades põlevkivi kaevandmiseks uus tootmisala. Kestev/vahetu 3.
Üldkasutatav ala	Positiivne: Toimiv ja arenev sotsiaalse infrastruktuur asub looduskeskkonnaga vastuollu mitteminevates kohtades. Kestev/vahetu, 2.
Puhkeala	Positiivne: Ebasobivast arendustest säästetakse looduskaunid kohad, lisanduvad kaitsealad, Kestev/vahetu, 2. Negatiivne: Kasutamisel surve, Episoodiline/vahetu, 1.
Kompensatsiooniala	Positiivne: Täiendab roheline võrgustiku toimimist, säilitab maastiku vahelduvana Kestev/vahetu 2
Prevaleeriv mõju	Positiivne: kestev/vahetu, 2 Negatiivne: kestev/vahetu, 2

Tabel 3 Üldplaneeringuga avatavate arenduste eeldatav võimalik mõju sotsiaal-majanduslikule keskkonnale

Arenduseks reserveeritud ala	Keskkonnakomponent: sotsiaal-majanduslik keskkond
Elamuala	Positiivne: Küladesse võimalik uute elanike juurdetulek, Jõhvi tugevnemine tõmbekeskusena, paraneb valla elanike elukvaliteet, Kestev/vahetu, 2. Negatiivne: Maatulundusmaa vähenemine Jõhvi linna naabruses. Kestev/vahetu, 1.
Segahoonestusala	Positiivne: Valda uute elanike juurdetulek, Jõhvi tugevnemine tõmbekeskusena, paraneb valla elanike teenindamine, uute töökohtade tekkimine Kestev/vahetu, 2. Negatiivne: Kestev/vahetu, 1.
Tootmisala	Positiivne: Enamus reserveeritud tootmisalasid võimaldab mitmekülgset ettevõtlust, soodsad ühendused ja muu infrastruktuuri kättesaadavus, uute töökohtade tekkimine Kestev/vahetu, 2. Negatiivne: Piiratud võimalus uutele tootmisega seotud väljakutsetele ja selle läbi sotsiaal-majandusliku keskkonna parendamisele, Kestev/vahetu, 1.
Üldkasutatav ala	Positiivne: Sotsiaalteenuste võrgustiku laienemine aitab kaasa valla suutlikkuse paranemisele Kestev/vahetu, 2 Negatiivne: Alad põhiliselt koondunud Jõhvi linna Kestev/vahetu,1.
Puhkeala	Positiivne: Annab võimaluse vallaelanike konsolideerumiseks. Episoodiline/vahetu, 1. Puhkealade kompleksarendus loob uusi töökohti Kestev/vahetu, 2. Negatiivne 0
Kompensatsiooniala	Positiivne: Tugevneb valla tuntus puhkuse ja turismipaigana. Kestev/vahetu, 2 Negatiivne 0
Prevaleeriv mõju	Positiivne: kestev/vahetu, 2 Negatiivne: kestev/vahetu,1.

Tabel 4 Üldplaneeringuga avatavate arenduste eeldatav võimalik mõju ajaloolis-kultuurilisele keskkonnale

Arenduseks reserveeritud ala	Keskkonnakomponent: ajaloolis-kultuuriline keskkond
Elamuala	Positiivne: Võimalik tugevdada alade harmooniat, miljöväärtuslike hoonestusalade määramine, . Kestev/vahetu, 2. Negatiivne: järelevalveta arendusel (maitselage arhitektuur) disharmoonia ümbruskonnaga ja ajaloolise miljööga. Kestev/vahetu, 1.
Segahoonestusala	Positiivne: Jõhvi tugevnemine tõmbekeskusena, võimaldab paremini eksponeerida mälestisi ja kultuuriväärtusi, Kestev/vahetu, 2. Negatiivne: 0
Tootmisala	Positiivne: Võimaldab säilitada sümbolseid väärtusi, Kestev/vahetu, 1 Negatiivne 0
Üldkasutatav ala	Positiivne: Aladele jäävate ajaloolis-kultuuriliste objektide väärtustamine, valla renomee kasvule kaasaitamine Kestev/vahetu, 2. Negatiivne 0
Puhkeala	Positiivne: Võimaldab paremini eksponeerida mälestisi ja kultuuriväärtusi. Spetsiifilise põhisihetstarbega puhkeala lisab uut kuvandit valla kultuurilisest tegevusest. Kestev/vahetu, 2. Negatiivne 0
Kompensatsiooniala	Positiivne: 0 Negatiivne 0
Prevaleeriv mõju	Positiivne: kestev/vahetu, 1 Negatiivne: pole, 0

Looduskeskkonnale avalduv mõju on positiivse ja negatiivse mõju osas üldjoontes tasakaalus. Sotsiaal-majanduslikus ja ajaloolis-kultuurilises keskkonnas prevaleerib lahenduste positiivne mõju – olemuslikult kestev-vahetu ja tugevuselt nõrk-mõõdukas. Positiivse aspektina valla sotsiaal-majanduslikule arengule (keskkonnale) on tootmis- ja segahoonestusalade reserveerimise ulatus. Pindalaliselt suur (sadades hektarites) reserveerimine loob potentsiaali tootmismahude kasvuks ja tootmise laiendamiseks. Elamualade reserveerimises on vallal eeldus tekitada elanikkonna ligiõmmet mujalt. Prognoosida elamualade hõlvamist valla elanike iibest, pole alust.

Hindamine ei osuta planeeringulahendustele, milledega on antud võimalus looduskeskkonnale avalduva negatiivse mõju otseseks sünergiaks ja kumuleerumiseks.

Võimalus olulise negatiivse mõju avaldumiseks looduskeskkonnale tekib põlevkivi kaevandamisel Tammiku kaevanduse kirdeosas Jõhvi linna ja Kose asula vahelisel alal.

5.4.1 Olulise negatiivse mõjuga planeeringulahendusest

Energiatootmiseks on Eestis võimalik kasutada mitmesuguseid energiakandjaid, millest ajaloolistel põhjustel on praegu tähtsaimal kohal põlevkivi. Ehkki põlevkivi energiasisaldus massiühiku kohta ei ole kohalike energiakandjate seas suurim, muudab looduslike protsesside mõjul toimunud energia kontsentreerumine põlevkivi kõige lihtsamini kasutatavaks kohalikuks kütuseks.

Võimalus olulise negatiivse mõju avaldumiseks looduskeskkonnale tekib põlevkivi kaevandamise alustamisel uuelt reserveeritud tootmisalalt. Tammiku kaevanduse kirdeosas Jõhvi linna ja Kose asula vahelisel alal on plaanis alustada kaevandamist 2010...2018 aastal võttes kasutusele osaliselt Tammiku kaevevälja jääkvaru Kose plokk. Kavandatud on pealmaakaevandamine. Põlevkivi Kaevandamise AS-l on kehtiv (11.04.2005 – 10.08.2019) luba KMIN-067 Tammiku kaeveväljale.

Ettevõtjad esitasid 2005. a 13 põlevkivi kaevetöö loa taotlust enam kui 50 miljoni tonni kaevandamiseks aastas. Taotlused on peatatud ja hetkel on koostamisel *Põlevkivi kasutamise riiklik arengukava 2008-2015*¹³, kus põlevkivi kaevandamisel ja kasutamisel on esimest korda käsitletud kogu protsessi süsteemselt, arvestades majandus-, sotsiaalsed, julgeolekuga seotud ja keskkonnakaitse aspekti.

Arengukavas on plaanitud sätestada kaevandamise ülempiir -kuni 20 mln t/a. Põlevkivi kaevandamise ülempiiri sätestamise eesmärk on tagada põlevkivivaru säästlik kasutamine ning pikemaajalises perspektiivis võimaluste leidmine põlevkivi aastase kasutusmahu järk-järguliseks vähendamiseks, et põlevkivi kaevandamisega ja kasutamisega kaasnevat negatiivset keskkonna- ja sotsiaalset mõju oluliselt vähendada. Lisaks tuleb arvestada, et põlevkivi kasutamisel elektri tootmiseks on Eestile määrava tähtsusega suurte põletusseadmete direktiivis (Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2001/80/EÜ suurtest põletusseadmetest õhku eralduvate saasteainete piiramise kohta, *Large Combustion Plants* – edaspidi LCP – ELT L 309, 27.11.2001, LCP direktiiv) kehtestatud atmosfääriheitmete (SO₂, NO_x ja lendtuhk) piirangute täitmine alates 2016. a ja ELiga liitumislepingus fikseeritud kohustus piirata 2012. a alates SO₂ heitmeid 25 000 tonnini aastas ning eelnimetatud direktiivi 2001/81/EÜ alusel on ELi Komisjoni algatatud ELi liikmesriikides tahkete osakeste, NO_x, SO₂ ja heitkoguste piiramiseks võetavate kohustuste karmistamist, võib eeldada, et aastatel 2010 ja 2020 hakkavad kehtima ka Ida-Virumaal tegutsevate põlevkivi kasutavate ettevõtete jaoks summaarsete vääveldioksiidi heitmete aastakoguste olulised piirangud. Välisõhu saasteainete lubatud heitkoguste seisukohalt on võimalik kaevandada põlevkivi mahus 20 mln t/a, eeldusel, et suurte põletusseadmetega ettevõtted rakendavad nõutud meetmed tähtaegselt.

Põlevkivi kaevandamise ülempiiri (kuni 20 mln t/a) määramisel on aluseks võetud Eesti elektrimajanduse arengukavas 2005–2015 prognoositud elektritarbimise kiire kasvu stsenaarium ja prioriteetsena vabariigi energiaga varustamine, s.o elektri- ja soojavarustuse tagamine ning tsemenditootmise varustamine põlevkiviga;

Kui kehtestatakse põlevkivi kasutamise arengukavas kavandatud põlevkivi kaevandamise ülempiiri (kuni 20 mln t/a) siis uute kaevanduste ja karjääride avamine lükkub kaugemale tulevikku käesoleva üldplaneeringu ajalisest kontekstist, seetõttu on alust eeldada, et ka Tammiku kaevevälja Kose ploki kasutusele võtmine lükkub kaugemasse tulevikku.

¹³ Vabariigi Valitsuse 11. juuli 2006. a korraldusega nr 384

6 MEETMED ÜLDPLANEERINGU ELLUVIIMISEGA KAASNEVA OLULISE NEGATIIVSE KESKKONNAMÕJU LEEVENDAMISEKS

Riigi üldise majanduskasvu taustal, kohapealse tootmistegevuse efektiivsuse paranemisel on oodata ka elu-olu edasiminekut Jõhvi vallas. Sellele aitavad kaasa nii valla arengukavakohased tegevused toetatuna valla üldplaneeringu ruumiliste lahendustega kui jõupingutused kavandatud arendusprojektide realiseerimisel.

Kui üldolemuselt on arendused keskkonnasäästlikud ja kohalikke ressursse arvestavad ning mõjus prevaleeruvad kestvus-vahetus ja mõõdukus. Lahendustest on oodata positiivset mõju valla sotsiaalmajanduslikule keskkonnale. Kuigi hindamisel ei tuvastatud planeeringulahendusi, millel oleks kumuleeruv negatiivne mõju, on alati olemas võimalus hästivarjunud mõju esikerkimiseks. Mõju saab esile kerkida inimlikest vigadest arendusprojekti juhtimisel või vääral tegutsemisel.

Kaudse ja üldise leevendava meetmena on ka volikogude valitsemisaegu ületav kokkulepe, et kehtestatud üldplaneeringu seisukohtadest ei taanduta kergekäeliselt.

Olulise negatiivse mõju avaldumiseks looduskeskkonnale tekib põlevkivi kaevandamisest uuel reserveeritud tootmisalalt. Tammiku kaevanduse kirdeosas Jõhvi linna ja Kose asula vahelisel alal on plaanis alustada kaevandamist 2010...2018 aastal võttes kasutusele osaliselt Tammiku kaevvälja jääkvaru Kose plokk.

Põlevkivi kasutamise arengukavas (2008) kaalutakse uute kaevanduste ja karjäärade rajamise otstarbekust ning nende võimalikke asukohti, pidades silmas uute rajatiste sotsiaalsel mõju ja mõju loodusele, sh põlevkivibasseini elanikkonna sotsiaal-demograafilist jätkusuutlikkust ja kohalike omavalitsuste elujõulisust, tööhõivet. Põlevkivi kasutamise riikliku arengukava keskkonnamõju on hinnatud. *Põlevkivi kaevandamise riikliku arengukava 2008-2015 keskkonnamõtjude strateegilise hindamise aruanne* on saanud heakskiidu¹⁴.

Põlevkivi arengukava kehtestamine annab kindla aluse põlevkivi kaevandamise lubade taotluste edaspidiseks menetlemiseks ning kaevandamisega seotud keskkonnatasude korrigeerimiseks, et tagada jätkusuutlik ressursikasutus.

Põlevkivi arengukavas ja selle rakendusplaanis nimetatud meetmed on kehtestatud keskkonnanõuete täitmiseks piisavalt tõhusad, piirangute järgimise tagamiseks on põlevkivi arengukavas esitatud rida meetmeid seadusandlike tõkete kehtestamiseks ja ettevõtetele sanktsioonide rakendamiseks, millest tuleb tulevikus lähtuda.

¹⁴ Keskkonnaministri 17.04.2007 käskkiri nr 449

7 KESKKONNAMÕJU STRATEEGILISE HINDAMISE KORRALDAMINE

Planeeringu ja keskkonnamõju strateegiline hindamine algatati vallavolikogu otsusega nr. 67 20.06.2006. a. Hindamise algatamisest teatati väljaandes *Ametlikud Teadaanded* 14.03.2007.

Hindamine algas ja kulges keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse §-i 32 kohaselt. Planeeringu koostaja, ERKAS Pärnu Instituut, alustas keskkonnamõju hindamise programmi koostamisega augustis 2007.

Programm on heakskiidetud Ida-Virumaa keskkonnateenistuse 20.12.2007. a korraldusega nr32-12-1/51494-3 (Lisa B).

Üldplaneeringu koostamisel kui ka keskkonnamõju strateegilisel hindamisel vajalike asjaajamiste korraldamiseks leppisid planeeringu koostaja ja vallavalitsus kokku, et planeeringuga seotud formaalsused (teated) ja nn kohaliku tasandi tugi (aruteludeks aja ja ruumi reserveerimine, riigiasutustesse ja naaberomavalitsustesse planeeringu kooskõlastamise jne) võtab endale Jõhvi Vallavalitsus.

Planeerijate palvel avas vallavalitsus üldplaneeringu koostamise operatiivseks kajastamiseks valla koduleheküljel lingi – *Üldplaneering* <http://www.johvi.ee/index.php/mod/site/act/nav/id/516/i/616>

Samal leheküljel avaldatakse ka üldplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamisega seotud asjakohased dokumendid sh. kodulehel on kättesaadav ka KSH programm.

Planeeringu ja KSH aruande eelnõud anti Jõhvi Vallavalitsusele üle juulis 2008.a. Vallavalitsus suunas seejärel planeeringudokumendid kooskõlastamisele.

Jõhvi Vallavolikogu oma 18.12.2008.a. otsusega nr 246 võttis üldplaneeringu vastu ja suunas avalikule väljapanekule.

Teade väljaandes *Ametlikud Teadaanded ilmus* 22.12.2008.a (LisaA 1). Avalikust väljapanekust ja avalikust arutelust teatati esmalt vallaajalehes Jõhvi Teataja nr 10, 2008 (LisaA 2) siis ajalehes *Postimees* 29.12.2008.a (LisaA 3) ja seejärel maakonna ajalehes *Põhjarannik* 31.12.2008.a. (Lisa A4).

Jõhvi valla üldplaneeringu ja selle keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande avalik väljapanek toimus **07.jaanuarist kuni 07.vebruarini 2009.a.** Avalik väljapanek toimus Jõhvi Vallavalitsuses ja Tammiku aleviku raamatukogus, kus planeeringuga sai tutvuda tööpäeviti kella 8-16.30. Selle kestel võis esitada koha peal, saata postiga või elektronpostiga kirjalikke ettepanekuid ja vastuväiteid üldplaneeringu kohta. Nii keskkonnamõjude aruanne kui ka üldplaneering olid kättesaadavad Jõhvi valla kodulehel <http://www.johvi.ee/index.php/mod/site/act/nav/id/516/i/616> (LisaA 5).

Üldplaneeringu ja üldplaneeringu KSH aruande avalik arutelu toimus **25.vebruaril 2008.a algusega kell 17.00** Jõhvi Vallavalitsuse saalis.

Toimunud arutelul kaaluti ja arutati ettepanekuid. Arutelu protokoll on esitatud lisaA 6 ja osavõtjate nimekiri lisaA 7. Otsustati Jõhvi valla üldplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise aruanne saata Keskkonnaametisse heakskiitmiseks.

Jõhvi valla üldplaneeringu KSH aruande kohta ettepanekuid ja arvamusi ei laekunud, kuid Keskkonnaamet saatis hiljem oma märkused (LisaA 8), mis on KSH aruandes arvesse võetud.

Jõhvi valla üldplaneeringu ja selle keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande avalikustamise tulemused avaldati ajalehes Põhjarannik 10.03.2009.a. (LisaA 9)

8 ÜLDPLANEERINGU LAHENDUSTE KESKKONNAMÕJU SEIREKS KAVANDATAVAD MEETMED

Seire vajadus tuleneb sellest, et arenduste oluline negatiivne mõju looduskeskkonnale pöörab varem või hiljem negatiivseks mõjuks ka valla sotsiaal-majanduslikule ja kultuurilis-ajaloolisele keskkonnale.

Seire eesmärk on selles, et takistada väheolulise negatiivse mõjuga lahenduste ülekasvamiseks oluliseks negatiivseks mõjuks. Kuna üldplaneeringu lahenduste suunamist ja evitamist korraldab vallavalitsus, siis on otstarbekas, et lahenduste keskkonnamõju seires oleks juhtpositsioon vallavalitsuse käes.

Vallavalitsusel on otstarbekas kontrollida arendajate ettepanekuid detailplaneeringu koostamiseks sellest aspektist kas detailplaneering võib sisaldada kehtestatud üldplaneeringu muutmise ettepanekut. Juhul kui sisaldab, siis lähtuvalt *Keskkonnamõju hindamise ja juhtimissüsteemi seaduse* § 33 lg 2 p1, algatada detailplaneeringu keskkonnamõju strateegiline hindamine. Seire indikaatoriks oleks sel juhul algatatud detailplaneeringute arv millede juurde kuulub keskkonnamõju strateegiline hindamine.

Üldiselt aga on üldplaneering seda enam valla arengukava toetav dokument, mida vähem tuleb teda muuta detailplaneeringus tehtud planeerimisettepanekutega. Paraku ei saa seiremeetmena seda seisukohta absolutiseerida, sest keskpikas arenguperspektiivis võib esile kerkida valla arengule vägagi soodsaid väljakutseid. Need võivad peegelduda kehtestatud üldplaneeringu muutmise vajaduses.

Kaudne planeeringulahenduste seire tuleneb kõrgemal (riiklikul ja maakondlikul) tasandil tehtavatest otsustest. Planeerimisseaduse kohaselt teatavad kas ministeerium või maavalitseja valla territooriumit käsitleva planeeringu algatamisest.

Seiretulemus oleks vallavalitsuse analüüsis kõrgema tasandi otsuse strateegilisest mõjust kehtestatud üldplaneeringu lahenduste osas ja analüüsi edastamine volikogule seisukoha võtmiseks.

9 KOKKUVÕTE

Jõhvi valla ruumilis-territoriaalseks arenguks koostatavate üldplaneeringulahenduste keskkonnamõju strateegilise hindamine (KSH) toetub planeeringuhierarhias kõrgema tasandi – Ida-Virumaa maakonnaplaneeringule ja Jõhvi valla arengukavale aastateks 2007-2013 ning arvestab kehtiva Jõhvi linna ja Jõhvi valla üldplaneeringuga.

Hindamise eesmärgid üldplaneeringu juures olid:

- saavutada üldplaneeringu lahenduste kooskõla kohalike keskkonna võimalustega;
- aidata kaasa valla elanikkonna positiivsete hoiakute kujunemisele omavalitsuse arengu väljavaadete osas;
- tagada planeeringulahendustega valla tasakaalustatud ruumiline areng;
- olla volikogule abivahendiks nii üldplaneeringu kui ka detailplaneeringute kehtestamisel.

Keskkonnamõju hindamisel kulgeb kaks rööpset tegevust – planeeringu lahenduste nn otsene hindamine ja hindamist saatvad korralduslikud, formaalsed protseduurid: teadete koostamine ja avaldamine, dokumentide avalikustamine, avalikud arutelud.

Keskkonnamõju hindamine lähtus heakskiidetud programmist ja asjakohastest meetodilistest seisukohtadest. Hindamine kulges planeerija ja keskkonnaeksperti koostööna. Ekspert analüüsis planeeringulahendustega avatavate arendustegevuste keskkonnamõju. Leidis mõjudest olulisimad ja otsis neile leevendusvõimalusi.

Tema hindamise meetodika sisaldas järgmist:

- alusmaterjalide kokkukoondamine;
- materjalides sisalduva teabe analüüs,
- üldplaneeringu ja KSH aruande koostajate töökoosolekud;
- planeeringumaterjalide ja -lahenduste analüüs ja planeeringukaardi korrigeerimine;
- olulise keskkonnamõjuga planeeringulahendustele leevendusmeetmete andmine.

Planeeringulahenduste koostamisel arvestati valla arengukava visiooni. Jätksuutliku ja tasakaalustatud kvaliteetse elu- ja ettevõtluskeskkonnana on Jõhvi vald terviklik arengukeskkond oma elanikele, ettevõtjatele ja teistele erinevatele osapooltele (huvipooltele).

Üldplaneeringu, kui strateegilise dokumendi, puhul on alternatiivide võimalus väga väike, kuna üldplaneeringu koostamisel vabadusaste kavandada erinevaid nn. *arengustsenaariume* on piiratud. Paljuski määravad üldplaneeringu lahendusi kõrgemalseisvad arengudokumendid sh maakonnaplaneering ning maakonna teemaplaneeringud, mida on võimalik täpsustada, mitte aga ignoreerida. Kindlasti vähendab üldplaneeringus vabadusastet juba seadusest tulenev nõue, et üldplaneering, arengukava ning valdkondade arengukavad ei tohi olla vastuolus, mis välistab üldplaneeringu puhul võimaluse eelnevate kokkulepete muutmist. Lisaks peab üldplaneering arvestama õigusaktides sätestatud norme ja piiranguid, mille üle otsustada ei saa.

Võimalik on konstrueerida 0 alternatiiv. See tähendab, et üldplaneeringu koostamise lähtekohaks polegi valla arengukava vaid jääb kehtima olemasolev valla üldplaneering. Käesoleva juhul 0-alternatiivi seada ei saa, sest Jõhvi vald on vastu võtnud uue arengukava, mis ühes oma arengueelistuses näeb ette ka uue üldplaneeringu koostamise.

Üldplaneeringu põhilahendused olid maa-alade reserveerimine elamu-, tootmis- ja kompensatsioonialadeks kui ka olemaolevate tootmis-, segahoonestus- ja üldkasutatavate alade laiendamiseks. Lahendusteks olid ka väärtuslike põllumaade, maastike ja kompaktse asustusega alade määramine ning maakonna rohevõrgu täpsustamine.

Üldplaneeringulahendused puudutavad enamikke valla külasid ja nendes omavad suhet 97% valla elanikest.

Elamu-, sega-, tootmis- ja üldkasutatavate ala põhisihotstarbega maade reserveerimine on koondunud Jõhvi linna ja selle lähiümbruse küladesse. Ruumilisel arendusel laieneb tiheneb asustus Jõhvi linnas, väheneb põllumaa pindala (prognoosi kohaselt 1- 2%), kasvab põhjavee tarbimise maht (põhiliselt juurdetuleva elanikkonna ja puhkealade kasutamise arvelt), suureneb veeheide ja jäätmeteke. Tootmisaladele on sätestatud ainult üks ja karm keskkonnatingimus – tegevus ei tohi oma heidete ja saasteainete levitamisega ületada reserveeritud ala piire. Lahendused oma olemuselt keskkonnasäästlikud ja kohalikke ressursse arvestavad. Üldplaneeringuga on määratletud alade kasutamistingimused ja seatud piirangud.

Lahenduste mõju looduskeskkonnale on positiivses ja negatiivses mõjus üldjoontes tasakaalus. Sotsiaal-majanduslikus ja ajaloolis-kultuurilises keskkonnas prevaleerib lahenduste positiivne mõju – kestev-vahetu, tugevuselt nõrk kuni mõõdukas. Positiivse aspektina valla sotsiaal-majanduslikule arengule (keskkonnale) on tootmis- ja põllumaade reserveerimise suur ulatus. Reserveerimine antud valdkonnas loob potentsiaali tootmise laiendamiseks ja mahtude kasvatamiseks. Elamualade reserveerimisega on loodud eeldus tekitada elanikkonna ligitõmmet mujalt.

Hindamine osutab arendusele, millel võimalus avaldada olulist negatiivset mõju.

Võimalus olulise negatiivse mõju avaldamiseks looduskeskkonnale tekib põlevkivi kaevandamisest uuel reserveeritud tootmisalalt. Tammiku kaevanduse kirdeosas Jõhvi linna ja Kose asula vahelisel alal on plaanis alustada kaevandamist 2010...2018.

Kui kehtestatakse põlevkivi kasutamise arengukavas kavandatud põlevkivi kaevandamise ülempiiri (kuni 20 mln t/a) siis uute kaevanduste ja karjääride avamine lükkub kaugemale tulevikku käesoleva üldplaneeringu ajalisest kontekstist, seetõttu on alust eeldada, et ka Tammiku kaevevälja Kose ploki kasutusele võtmine lükkub kaugemasse tulevikku.

Leevendavad meetmed sisalduvad *Põlevkivi kaevandamise riiklikus arengukavas* ja selle rakendusplaanis, kus toodud meetmed on kehtestatud keskkonnanõuete täitmiseks piisavalt tõhusad, piirangute järgimise tagamiseks on põlevkivi arengukavas esitatud rida meetmeid seadusandlike tõkete kehtestamiseks ja ettevõtetele sanktsioonide rakendamiseks, millest tuleb tulevikus lähtuda.

Üldine meede on volikogude konservatiivsus üldplaneeringu muutmises. See eeldab üldplaneeringut muutvate detailplaneeringute algatamise eelnõude igakülgset vaagimist.

Konkreetseteks leevendusmeetmeteks on üldplaneeringus loetletud nõuded, piirangud ja määratud alad (reovee kogumisala, kaugkütte piirkond). Seda on ka asjaolu, et üldplaneeringuga ei taotleta õigusaktidega määratud piirangute nõuete leevendamist.

Juhtpositsioon seirele on soovitatud vallavalitsusele. Seejuures on otstarbekas kontrollida arendajate ettepanekuid detailplaneeringu koostamiseks sellest aspektist kas detailplaneering võib sisaldada kehtestatud üldplaneeringu muutmise ettepanekut. Juhul

kui sisaldab, siis lähtuvalt *keskkonnamõju hindamise ja juhtimissüsteemi seaduse* § 33 lg 2 p1, algatada detailplaneeringu keskkonnamõju strateegiline hindamine. Seire indikaatoriks oleks algatatud detailplaneeringute arv millede juurde kuulub keskkonnamõju strateegiline hindamine.

Kaudne planeeringulahenduste seire tuleneb kõrgemal (riiklikul ja maakondlikul) tasandil tehtavatest otsustest. Planeerimisseaduse kohaselt teatavad kas ministeerium või maavalitseja valla territooriumit käsitleva planeeringu algatamisest. Seiretulemus oleks vallavalitsuse analüüsis kõrgema tasandi otsuse strateegilisest mõjust kehtestatud üldplaneeringu lahenduste osas ja analüüsi edastamine volikogule seisukoha võtmiseks.

9.1 Ekspertide seisukoht

Üldplaneering suunab valla territooriumi funktsionaalset maakasutust ehitus-arendustegevust keskpikas perspektiivis. Üldplaneeringuga määratakse maaalade põhikasutusotstarbed, mis arvestavad olulisel määral maa senist kasutusotstarvet. Samuti on üldplaneeringuga määratud piirangud ja tingimused, mille järgimise kaudu realiseeruvad ruumilise arengu põhimõtted ning kasutuspiirangutega alade (nt väärtuslikud maastikud) iseloomu säilimine – kruntide minimaalsed suurused, haljastuse, sh kõrghaljastuse osatähtsus erineva kasutusega maadel, reovee kogumisala, kaugkütte piirkond jne. Planeeringulahendused ja planeeringuga seatud tingimused ning piirangud on kooskõlas Jõhvi valla arengukavaga.

Majandusele avalduv mõju on positiivne. Planeeringuga määratletakse tootmise ja teeninduse arenguks ette nähtud alad. Selgepiiriliste arengueelistuste väljatoomine ja infrastruktuuri tugevdamine suurendab valla atraktiivsust võimalikele uutele investoritele ning parandab logistilisi tingimusi. Toimub majandusliku arengu intensiivistumine ja kohaliku tööhõive suurenemine. Elamistingimuste paranemisega elukeskkonna kvaliteet tõuseb, mis suurendab teenuste pakkumist ja investeeringute tulekut valda. Samuti paraneb oluliselt senine maakasutus ja suureneb kinnisvara väärtus.

Planeering võimaldab algatada uusi teema- ja detailplaneeringuid, aitab kaasa valla tulubaasi kasvule ja Jõhvi valla, kui Ida Viru maakonna majanduslikult areneva omavalitsusüksuse, tuntusele.

Üldplaneeringulahenduste koostamisel arvestati juba eelnevalt keskkonnamõju strateegilise hindamisel tõstatatud küsimustega. Planeeringulahendused, mis avavad võimaluse tegevustele, millel oluline mõju looduskeskkonnale, on tõstetud esile kui lahendused millede juures vallavalitsus peab olema ettevaatlik ja tähelepanelik.

10 KASUTATUD KIRJANDUS

1. Ida-Viru maakonna planeering. 1998. Ida-Viru Maavalitsus, Jõhvi. Kättesaadav: http://www.ivmv.ee/index.php?lang=est§ion=3&sub_section=1
2. Ida-Virumaa piirkonna liigvete projekt. 2005. Eesti Veevärk Konsultatsioon AS ja Maa ja Vesi Projekteerimisbüroo AS. Tallinn;
3. Maakonnaplaneeringu teemaplaneering Asustust ja maakasutust suunavad keskkonnatingimused. 2003. Ida-Viru Maavalitsus, Jõhvi Kättesaadav <http://www.ivmv.ee/docs/s3d6.pdf>
4. Maakonnaplaneeringu teemaplaneering Ida Virumaa sotsiaalne infrastruktuur. 2008. Ida-Viru Maavalitsus, Jõhvi. (tööversioon 01.06.2008) Kättesaadav: http://www.ivmv.ee/index.php?lang=est§ion=3&sub_section=1
5. Viru alamvesikonna veemajanduskava. 2006. ITK, Maves AS, BRGM, PKI, IGN-FI, TTÜ, EVV, Loodushoiu Keskus, Maa ja Vesi, Peipsi Koostöö Keskus, Eesti Geoloogiakeskus. Tallinn.
6. Jõhvi valla arengukava 2007-2012 Kättesaadav: <http://www.johvi.ee/index.php/mod/site/act/nav/id/379/i/392>
7. The European Spatial Development Perspective (E.S.D.P.) Comments and recommendations from the the European Consultative Forum on the Environment and Sustainable Development. January 1999. The European Consultative Forum on Environmental and Sustainable Development Secretariat: European Commission DG. XI. Kättesaadav aadressil <http://ec.europa.eu/environment/forum>.
8. Kümne Balti mere piirkonna riigi valitsustevaheliste multilateraalse organisatsiooni VASAB 2010. Kättesaadav aadressil: <http://www.vasab.org.pl/documents.php?go=display&ID=46>;
9. Eesti Keskkonna arengukava aastani 2030. Kättesaadav aadressil: <http://www.envir.ee/2959>;
10. Pöder, T. 2005. Keskkonnamõju ja keskkonnariski hindamine. Käsiraamat. Tallinn .
11. Eesti säästva arengu riikliku strateegia «Säästev Eesti 21» heakskiitmine Riigikogu 14. septembri 2005. a otsus RTI, 2005, 50, 396.
12. Maanteeameti 2007 a liiklussageduse loendusandmed. Kättesaadav: http://www.mnt.ee/atp/failid/loenduskaart_eesi2006.pdf
13. Karise, V., Metsur, M., Perens, R., Savitskaja, L., Tamm, I. Eesti põhjavee kasutamine ja kaitse. 2004. Põhjaveekomisjon. Tallinn.
14. Võõrsõnade leksikon. 2000. 6. trükk, Valgus, Tallinn.
15. ISPA Tehnilise Abi Tallinna-Narva maantee (E20) Kukruse-Jõhvi lõigu rekonstrueerimise eelprojekti keskkonnamõju hindamise aruanne. 2005. projekt. Konsultandid Hendrikson ja Ko ja Dorsch Consult Ingenieurgesellschaft mbH. München, Tallinn.
16. Jõhvi linna liikluskorralduse üldiste põhimõtete määramise teemaplaneering. 2005. Koostaja Entec AS. Tallinn.
17. Jõhvi pargi arenduskava. 2006. Ida-Viru Ettevõtluskeskus. Jõhvi. Kättesaadav <http://www.johvi.ee/index.php/mod/site/act/nav/id/377/i/392>
18. Jõhvi valla ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni arendamise kava 2007-2018. 2007. Entec AS, Tallinn. Kättesaadav: <http://www.johvi.ee/index.php/mod/site/act/nav/id/377/i/392>

19. Tehniline abi keskkonnasaaste vähendamiseks Ahtme soojuselektrijaamas keskkonnamõju hindamise aruanne. 2007. Maves AS töö nr 7024. Tallinn.
20. Ida Virumaa põlevkivikaevandamisalade ruumiline planeering. 2001. Ida-Viru Maavalitsus, Jõhvi. Kättesaadav: <http://www.ivmv.ee/docs/s3d37.pdf>
21. Jõhvi linna üldplaneering. 2000. Entec AS, Jõhvi vald, Tallinn. Kättesaadav : <http://www.johvi.ee/index.php/mod/site/act/nav/id/336/i/438>
22. Jõhvi valla üldplaneering. 1998. Maaplaneeringud OÜ, Jõhvi vald, Tallinn. Kättesaadav: <http://www.johvi.ee/index.php/mod/site/act/nav/id/336/i/438>
23. Kohtla-Järve Ahtme ja Sompalinnaosade üldplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise aruanne. 2007. Hendrikson ja Ko OÜ. Tallinn.
24. Jõhvi linna liikluskorralduse üldiste põhimõtete määramise teemaplaneering. 2005. Entec AS, Tallinn
25. Põlevkivi kasutamise riiklik arengukava 2008-2015. (Koostamisel). Kättesaadav: <http://www.envir.ee/232764>
26. Leedu, E. 1998. Põlevkivi kaevandamisega Eesti põllumajandusele tekitatavate kahjude leevendamise võimalused. Dissertatsioon. Eesti Põllumajanduse Ülikool, Tartu.
27. Eesti Regionaalarengu Strateegia 2005-2015. 2005. Siseministerium, regionaalarengu osakond, Tallinn. Kättesaadav: <http://www.valitsus.ee/?id=5226>

LISAD**LISA A KSH aruande avalikustamise materjalid**

Lisa 1. Jõhvi valla üldplaneeringu ja selle keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande avaliku väljapaneku ja avaliku arutelu teade *Ametlikes Teadaannetes* 22.12.2008.

Lisa 2. Jõhvi valla üldplaneeringu ja selle keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande avaliku väljapaneku ja avaliku arutelu teade *Jõhvi Teatajas* nr 10, 2008

Lisa 3. Jõhvi valla üldplaneeringu ja selle keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande avaliku väljapaneku ja avaliku arutelu teade *Postimehes* 29.12.2008.

Lisa 4. Jõhvi valla üldplaneeringu ja selle keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande avaliku väljapaneku ja avaliku arutelu teade *Põhjarannik* 31 12 2008

Lisa 5. Jõhvi valla üldplaneering ja selle keskkonnamõju strateegilise hindamise aruanne ning muud asjakohased dokumendid valla kodulehel.

Lisa 6. Jõhvi valla üldplaneeringu ja selle keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande avaliku arutelu protokoll.

Lisa 7 Jõhvi valla üldplaneeringu ja selle keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande avaliku arutelu osavõtjate nimekiri.

Lisa 8 Keskkonnaameti kiri

Lisa 9 Jõhvi valla üldplaneeringu ja selle keskkonnamõju strateegilise hindamise avalikustamise tulemused *Põhjarannik* 10. 03. 2009.

LISA B KSH programm koos programmi lisadega